

העולם הזה

קריאתה המזעזעת של האם אשר נמשה את בתה:

אני רוצה לאדה זו?

התינוקת שהופקרה ברחוב

מס' 1022
י"ד אייר תשי"ז
15.5.1957
שנה 20
המחיר 450 פר.

הפרטים המלאים, המתפרסמים לדאשונה, על שערוריית משחקי ליגה א' בארץ
שחיתות וקנוניות על מגרש הכדורגל

העולם הזה

בלי משוא פנים

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכי-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
פיליבי קשת

עורך תבנית:
אהרון צור

כתב בכיר:
אלי תבור

צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

ישראל ביבר, ניצה נבי, שיינ גלור, לילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורדי, רוני וזר, אברהם חורסון, אוסקר טאובר, אלכס טסיס, אביבה סטן, עמוס קינן, שלום קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2,678,765
ת.ד. 136
מנן למברקים: "עולמוטפוס"

מדי פעם חייב עתון להגדיר מחדש את מהותו, אפילו חוזר הוא על עצמו ואין הוא מחדש בכך דבר. דומני ששעה כזאת הגיעה שוב. העולם הזה עומד כרגע באחד המאבקים הגדולים של חייו. אחרי שחשף ללא רחם את תוכניות ותכונות קבוצת-המנהלים של ביג"י, אחרי שהפנה את זרקור האמת לעבר פעילות מנגנון-החושך, הוחלט — כנראה — באחד הדורים החשובים לצאת נגדו למלחמה-השנייה. מדי שבוע, לפי תוכנית ערוכה מראש, מפרישים עתה צינורות-הביוב של מנגנון-החושך הפרשות עכורות של זוהמה מודפסת, שמטרתן להטביע בכלוכן את עורכי שבועון זה ואת שותפיהם במערכה לטיהור המדינה. נרקמה עלילות-המגוהכת, המבקשת לשייך איך שהוא את העתון לרצועת קסטנר. ידיים וריוות מבשלות דיסות נוספות של עלילה והשמצה. מנהלי-הסיון מסגירי ברנזד וסוכני הבולשת הבריטית יאשימו את אויביהם בהסגרת חברים. אלופי השחיתות ישתן בפני מבקריהם את האשמה של חיי-מותרות. חורשי מזימות-הסתור יספכו דמועות-תנין על המזימות האפלות של מגיני הדמוקרטיה. אנחנו הולכים לקראת גל עכור זה בעיניים פקוחות. ידענו תמיד שזה המחיר אשר אדם הגון חייב לשלמו בצאתו למלחמה ביסודות הרקבון בגוף הלאומי.

לעתים קרובות נשמעת השאלה בפי ידידינו, ולפעמים גם בפינו שלנו: מדוע אנחנו עושים זאת? לא בשביל הכסף. כל אחד מעובדי עתון זה יכול היה להשתכר כפליים אילו הושיט את ידיו לכוחות המליטים. לאשי המערכת נוטלים לעצמם גם עתה רק מחצית המשכורת שנקבעה לבעלי דרגתם מטעם אגודת-העתונאים. כל אחד מחברי המערכת יכול היה לעבוד פחות, ולהרוויח יותר, כעתונים אחרים.

מדוע אנחנו עושים זאת? לא בשביל התפוצה. כפי שהוכח על-ידי עדות בשבועה במשפט עמוס, אין גילויי השחיתות משפיעים על התפוצה, בהשוואה לסיפורים ציוניים טובים. לולא סגר השלטון בפנינו את ההפצה בקרב הצבא וחלק מן המשקים, היתה תפוצת העתון עולה מיד באלפי טפסים נוספים.

מדוע אנחנו עושים זאת? לא בשביל השלחה. חברי מערכת זו שימשו מטרה לשורה ארוכה של התקפות-דמיון, ועד כה נפצעו שלושה מהם. הם יודעים כי שיחות-השלפון שלהם מוקלטות, מכתביהם נפתחים ומצולמים בדרך, חיהם הפרטיים משמשים נושא לבליוש ודיווח מתמיד. הם נאלצים לאחוז באמצעי-בטחון מטרידים להבטחת בטחונם האישי.

מדוע אנחנו עושים זאת? לא בשביל הכבוד. הכבוד מחולק במדינה רשמית על-ידי השלטון וגרוריו. פרסים לעתונות ולספרות, הזמנות לבית הנשיא, מסיבות בבית ראשה-המשלה — כל אלה חסומים לעולם ועד בפני אנשי עתון זה. תמורת שינוי קטן בקו היו אויבינו ממירים ברצון קיתוני-ההשמצה בסיריאה-כבודים.

מדוע אנחנו עושים זאת? לא בשביל השררה. השלטון הפוליטי מחולק בארץ על פי מפתח מפלגתי, כפרס לאנשים המוכנים להשתתף במסגרת הכללית. לחברי מערכת זו, המרגיזים את כל המפלגות, בודאי אין חלק בכל זה.

מדוע אנחנו עושים זאת? מדוע נעספפות הציפורים בשמיים? מדוע שוחים הדגים במים? מדוע אנו מתייצבים מול הגל העכור? מפני שאיננו יכולים אחרת.

אורי אבנרי

מכתבים

אויב מספר 1

ביבנות האחרונים נראה גם לאדם מן הצבא כי ההוגים השליטים ריכוז את כל כוחותיהם לא כדי להילחם במפלגות האופוזיציה, שיש להן עשרות חברים בכנסת, אלא בחצי התיכר אנשים, נגדם מתנהלת מלחמה לעיתים או למאות. נראה לי כי אחת המטרות העיקריות של התקפה מזוהה זו היא מערכת העולם הזה.

בעור שהוויכוח עם תנועת החירות מציג טמץ באיפור שהוטל על שמעו פרס לנאום יחד עם ח"כ יוחנן בארד, הרי את העולם הזה מאשימים ברצח קסטנר, את שורת המתרבים כנסיון להפיל את המשטר ואת עור-הדיון המיר בארנון תנועת מהתרת נדרי. לה נכיון כזה אומר דרשני.

אחת מן השתיים: או שהחוגים השליטים הגיעו למסקנה כי העולם הזה רכש לעצמו אחיזה עצומה כזאת בדעת הקהל שהוא מ"ה סכנה ממש לשלטון המפלגתי בארץ, או שיש לחוגים אלה להסתיר דבר שהוא

כל כך חשוב עד שגם עתון בלתי תלוי אחד אסור שיחתיים ויפתח את פיו. ... כך או כך, כאוהד מושבע של העולם הזה, המסקנה האישית שלי היא: אתם בסדר. יואל בראון, חיפה

אני מתפלאת עליכם על שאינכם עונים לדברי השמנה של בטאון בני השחורה, הכתובים בסגנון נוסף נלם. אני שואלת האם ניתן לכת השחורה לעשות כהפצה? יקום נא העם כאיש אחד ויקעקע את ה"מסכה מעל פניהם, כי בנפשנו הרבה, צפורה גול, בני-ברק

הסמכה לשלטון

אם תאורן של העורך על מדינת קבוצת הצעירים של ביג"י להניע לשלטון (העולם הזה 1021) הוא נכון — ואין לי ספק לקבוע בו — הרי שהעניין יכול היה להתלגאל סוכנינו חומר מצויין לכתובת חזר ברת חדשה של "הסמכה".

האם באמת חושב משהו כי במאה ה-20, כאומה כל כך מפותחת כמו מדינת ישראל, יתכן שלטון המבוסס על אידאולוגיה של נז יקדים ושיטות פוליטיות של כיתה א'?

אסתר רוזנצווייג, רמת-גן

כל השלטון להסמכה (העבר) טיעות מנהלי ביג"י הצעירים".

המסמכות הנדולה מצד קברניטי המשטר ליצור את הרושם כאילו לא קיים דבר איר שם בשררה, נובלת ממש בנאוניות. התפוגה השחורה משחור שהצטיירה מרשימות של העורך עלולה לפלץ כל לב. מי יודע אם בעתיד הקרוב לא ניווכח שנמאל עבדול נא צר ושותפיו הרודניים לא יתנחמו בכך כי גם בישראל קם שלטון ריכוז?

יצחק י. הללי, ירושלים

שורת בזיונות

הדוועתית לקרא בכנתכם על השב. (ה' עולם הזה 1021) כי היועץ המשפטי, מר חיים כהן, אמר כי יש להוציא את קסטנר להורג אם אסמך יימצא אשם באשמות ש"המיר השמיע נגדו. אני מקוה כי הצד השני המתייג מדברים בלתי אחראיים אלה, שיקלו כהחלם להשפיע לרעה במצב הרוח הקיים בנער ישראל.

אפרים דינור, תל-אביב

דברי עורך-הדיון שמואל תמיר בסיכומיו בבית המשפט המחוזי: "היועץ המשפטי הכריז: או קסטנר למות או גרינולד ל" מוות בידי שמיים. אני יודע מנין היה לו העוז לומר זאת, אולם הוא אמר זאת. אני לא אומר קסטנר למות! אני אטען שד"ר קסטנר אינו פושע מלידה, אינו איש שכולו שחור. אני אטען שגם הוא קרבנו של היטלר, קרבן שהיה אחד כך לאיש ממוכן מאד."

שם נאה בחר לו אותו מוסר סוכר, המסמנה על כמתון האזרחים. העניין הוא שכל אחד יכול לפרשו כרצונו. המשטר חושב שהשב. פירוש שומרי כריאות ואחם סכר רים שזה שררה בלשית.

יהודה גיברג, חיפה

תודה לכם על שהמצאתם לקוראים משחק מעניין ומשעשע. באחד הערבים השבוע ישיב נז בחברה ולא היה מה לעשות. הכרזנו על

יפהפיה מוכייתית

תחרות במציאת מלים לראשי התיבות ש.ב. אחד הנכחים מצא לא פחות מאשר 57 מ"י רושים הגיוניים. חילקנו גם פרסים לפיי רושים המוצלחים. פרס ראשון: שב בשקט! פרס שני: שורת בזיונות, פרס שלישי: שקט בכקשה.

חיים דונך, תל-אביב

אין על מה להודות. שחקו בקבשה.

אחוות עמים

הייתי רוצה להעיר ביהם למכתבו של נסים נאסר אדון (העולם הזה 1020), הטוען כי המפלגות המתכות לאחוות עמים קור את את בני הקיבוץ לא להתאמן מלא בערבים ובדרווים. דומני כי ההיפך הוא הנ אמר. אנכם לנחם את נאסר אדון ולאמר לו כי זה די סבעי שגם בקיבוצים ימצאו אחד או שניים אשר יניבו באופן אינסטינקטיבי כאשר הניבו, בגלל אווירת ההסתננויות, ה"רציחות השפלות וההתנפלויות של שכנינו. אך אין זו הוכחה אמיתית לכלל.

לאה סודרי אשד, טל-שחר

נדהמתי לרעה שקיימים במדינה בני אדם בעלי הכרה סוציאלית מתקדמת, המשתתפים למפלגה שרבים מתווכחים הם בני המיעוטים והם רואים באזרח בני העדה הדרונית אדם נחות דרגה. אל נא יראו אחינו בני העדה הדרונית בהתנהגותם של בדרווים את דעת העם. העם כולו רואה בדרווים אזרחים שווים מכל הבחינות ויתו את מכתבו בהם גם בשעת סכנה.

דן כהן, חיפה

ניסים נאסר אדון, האם רק כעת פקחה את עיניך לדעת את האמת? מפלגת אחדות העבודה מביאה מאז ומתמיד מעל עתונותה לאחוות עמים, אולם היא עושה זאת רק בשעת הבחירות. הם בטח ינסו עכשיו לה" טיף מוסר מעל גבי עתונם ויאמרו שרק כמה אנשים קטנונים הסיחו בפניך מה ש"המיתו. אל תאמין להם, זוהי דרכם מאז ומתמיד. בנוגע לדבריד בהעולם הזה — ומה שאלו אבני, תל-אביב

דירת השר

העולם הזה (1021) מקדיש שורות מספר לשר המשפחה ומספר לקוראיו, בין היתר, כי "נרכשה דירה רחבת ידיים בשביל רוזן

בצפון תל-אביב". האמת היא שמר רוזן עבר מדינה בת ארבעה חדרים בצפון תל-אביב לדירה אחרת, בת שלושה חדרים. דירה זו לא נרכשה בשביל מר רוזן, אלא הוא רכש אותה בלי להודיע לכל מקורות חיצוניים. ד"ר בטי הגדן, מזכירה פרטית לשר המשפטים, ירושלים

לא נוצרי

כרצוני להפנות את תשומת לבכם למעוה המופיעה במאמר "הם מקשיבים לנאה פרא" נק" (העולם הזה 1020). בתור בן אחרות של השחקן לאו ביבר אני רוצה לתקן את הרושם כאילו הוא נרמני נוצרי. לאו ביבר נולד בגרמניה, היגר בשנת 1933 לאנגליה והיריתו יהודי אנלי. הוא נקרא במיוחד פד לונדון להאנובר, על מנת לשחק בנאה פראנק. פרנק נתן דיסטרוילד, ירושלים

פולחן האישיות

כל ההכרה היו מבסוטים מהכתבה הסני מצוינות על סאות נדניו באראורה ואורות חוליות ההימיו שלכם (העולם הזה 1019). דורני, הרב ספל שהופיע על שער אותה חוברת, קנה כמה סאות נלינות ועתה הוא מפיץ אותם בכל הסניפים שהקים בעזרת הניכות המזוהה, בכל קיבוצי הארץ. מחוץ לזה הוא תלה את תמונתו המפורסמת בכל חדר בחוות והשליט את פולחן האישיות שלו בפקודה. מאז הפירסום בהעולם הזה פונים אליו כל ההייליים בכתל גינוני הטקס הדרור שים. הוא עצמו שמתחווה לחסונה מפעמים ביום. זה מניע לו. סוף סוף תמונתו תלויה בכל קיוסק סדן ועד תמנע. כשהגיע העתה לאילת, הציב דורני מש"ר בכור מסביב לקיוסק העתונות, כשהוא עצמו ניצב סביבו ומכריז בקולי קולות: "קנה, זה אני!" מובן שכל תושבי אילת החלו להעריץ אותו, כמעט כמו את סקירי משרד הפיתוח.

משה גינגולד, באר-אורה

העולם הזה גאה על תרומתו בהחזרת המשמעת לצה"ל.

מי הספסר?

בקשר לבהלת מעמפות יום הראשון של בולי העצמאות (העולם הזה 1020) אני ר" צה לציין כי לפי דעתי יש לערער על כל צורת הטקס הסכנים 2.5 מיליון לירות בי יום אחד. כי שירות הדואר נבה סכום זה סבלי ששעה את השירות הנדלי של משלוח מכתב או תבילה, שעבורו נקבע מחיר הבול. לנעוה יותר נוח שהמשלוח תעמיד אלפי מכתבים אוטומטיות למכירת והחמשת הפע" ספות ושחשחר את הסקרים מעבורה סיר תרת. משה רושציק, תל-אביב

הבת ממולדת

בצבא ועוד בכל מיני נסיבות נתפסתי בי שיר על הבת ממולדת, שלא רוצה בנים וכו'. כיוון שהשיר מצא חן בעיני וכויון ש" שמעתי את המילים בניסוחות שונות ובין חברי יש כל פעם ויכווחים על הנוסחה הזי נכונה (אחת הנוסחות התפרסמה אצלכם). שמוחה בקשתי לפניכם לבקש שמי שחיבר את השיר או יודע את כל השיר, יכתוב אותו להעולם הזה.

רמי נחתום, תל-אביב

המחבר האלמוני מתבקש להתייצב ב" מערכת.

איפה החתיכות?

בזמן האחרון מציף העולם הזה את קור" איו בחתיכות משגעות מכל רחבי העולם הי סעברי. ביותר במסדר הקולנוע. אולם תרשו לי להסב את תשומת ליבכם לעובדה שתחתי כות קיימות רק לא בהוליווד או באפריס. אני מצרף בזאת תמונה שמצאתי באחד הי סבועונים היועניים, המראה החיכה סובייטית משתופת על שפת הים. למרות שמסדית אינם בדרוש לפי טעמי, אולי תוכלו להסביר לי מדוע תמנעו מקוראים הצעה גם לצד הזה של מסר הברול?

נחמיה כגן, באר-שבע

לאלה המוכנים להסתפק בהצעה בלבד, מוכן העולם הזה לספק את התענוג (ראה תמונה).

נקמת רנה

כאמרת העולם הזה היחסים בין הזמרת רנה כהן לבין המלחינים הישראליים, נפגעת מפרסום הכתבה אודותיה (העולם הזה 1021). כל מענותיה של הזמרת כהן הסרות יסוד במציאות. האמת היא שכל זמרת בעלת כיש רון יכולה להתקדם בארץ ללא צורך בפרסור מת זולה מעין זו.

חיים בן, תל-אביב

לפני ימים אחדים הנישו לי את גליון העולם הזה (1020), שבו הוכנסתי כ"אורה כבוד" בתור הכשול של ריפורטז' אורות תותח דשן וחיוכני, שגם הצטייר בתמונה הכוונה לאותה זמרת רנה כהן. מיד הוברר לי שזאת "רנה השמנה" אשר הכשילה אותי לפני שנה וחצי בפריז, במסעוני מילוא. המסובין היו כבר בגילופין. על כן לא שמו לב ביותר לביצוע הטפשי המיוחד, ולהעיוותיה המזוהות, שליוו את השיר הי פורים הידוע שלי, "אני פורים" בשיר יחיד זה שמכתמים כל הופעותיו המשותפות והלמוותיה הגנויים על עליה לגדולה, הצעת ניסואיו וכו'. לפולי, עבר אותו, תותח מ"ר סיקל" לקבל שיעורי יזמרה אצל מר ניסן בהמלצר (פלא איר שניצל מפניעותיהו) ואני נשמתי לרווחה.

הייתי מייצע ללשכות האסנים לספל כ"ר אוי במצב נפשי כמו זה של רנה כהן. להם ציא לה סיפול מתאים או להדריך אותה למקצוע אחר.

העולם הזה

באותה כתבה, מצטער אני גרם בכך אינני מות לתור נדניו, אלומוטיקאים האחרים ש" הוזכרו על-ידי הגברת כהן.

המיליונרים

תעשייתית גדולה, השולחת את תוצרתה לעמים רבים; כמרכז מס' חרי אדיר, המשרת את כל הארץ צות המוכנות אותו; כמאגר מכני המגיש את שרותיו למרחקים.

איה השוקים לתעשייה קלה ובינונית זו? איה הלקוחות למסחר זה? איה הנוקדים לשרותים אלה?

מי שאינו מוכה סנודים, יוכל לתת רק תשובה אחת לכך: בחברון ובירושלם, בירושלם ובדמשק, בבצרה ובבגדאד — בארץ ישראל, בסוריה רבתי, במרחב השמי כולו, ובבוא היום, כאשר יתבסס משק זה — בכל רחבי היבשת הכפוה של אפריקה ו-אסיה.

כיום מגיע הייצוא הישראלי הקטנטן ל- פינות מזרח של הבמה הכלכלית העולמית. כל הכבוד לו. אולם אלה הם פירות שאינם משביעים את העכבר הקים, בודאי לא את הארץ של מדינת-המשת"המיליונים.

מדינה זו תהיה אפשרית כאשר מגדלי הפירות של עיראק ומצרים יארוזו את פירותיהם בתיבותיו של סם דובינר, כאשר תלמודי בתי הספר בחלב ובמופול ילבשו את מכנסייהחאקי של חברת "אתא", כאשר השוטרים בטריפולי ובלא-טאקיה יצוידו בתת-מקלעים עזוי, תוצרת ישראל.

★ ★ ★

מדינה כזאת, היחידה המסוגלת לקלוט מיליונים, אינה תלויה כמעט בכלל ב- גודל שטחה.

בלגיה, שאינה גדולה אלא בשליש מ- ישראל, מפרנסת אוכלוסייה של שמונה וחצי מיליון נפש. העיר לונדון, המשתרעת על שטח של פחות מעשירית ישראל, מפרנסת שמונה ורבע מיליון.

כי הבסיס של מדינה כזאת אינו נמדד בקילומטרים מרובעים. הוא נמדד ביכולת הסכנית, בתנופת היוזמה, בעושר הנסיון של התעשיין, המהנדס, הפועל והסוחר — תכונות אשר בני ישראל מבורכים בהן יותר מאשר בחלקות אדמה. והוא נמדד בקשרים הפוליטיים והכלכליים המחברים מרכז יצרני ומסחר יזם עם המרחב הגדול הסובב אותו.

מדינת ישראל, שתשרת ארבעים מיליון ערבים ומיליונים בלתי-ספודים מן הקונגו עד האיראנואדי, לא תהיה זקוקה לשטח רב. היא תהיה בעיקרה מדינה עירונית — ובבוא היום תכסה עיר אחת את כל החוף מעכו ועד נמל סוכר.

יתכן ואין זו תמונה רומנטית. אבל היא התמונה המציאותית היחידה.

★ ★ ★

על כן, גם המיליונרים של השנור וגם המיליונרים של החרב הם אינני העליה ועוכריה.

כיום קיים מעגל-קסמים קטלני. העליה ההמונית לא תיתכן ללא שלום. והשלום לא ייתכן מפני שהערבים פוחדים פחד-מוות מפני מכול העליה שיציף אותם ויגרשם מאדמתם. הפסטיים האינפנטילים של עס-קנים ופקידים רמימצלה בישראל עוד מג-בירים פחד זה.

לכן חיוני הוא שנשבור לרסיסים את ה- קשר הכוזב הקיים בין עלית-המונים לבין התפשטות-בשטח.

האומר עליה — חייב לומר שלום, חייב לומר השתלבות במרחב, חייב לומר מדיניות פעילה ויוזמת למען האיחוד השמי.

האומר מלחמה, האומר חזות חי-גבול בכוח החרב — הריחו אומר מדינה דלת-אוכלוסין, מדינה ללא עליה חמונית, מדינה שתחילתה בשנור וסופה בירידה חמונית וכ- התנוונות.

הנה, אם כן, השאלה הראשונה: האם מוכנים אנחנו לשחוט, במובנה הפשוט ביותר של המלה, מאות אלפי ערבים כדי לרכוש את אדמתם ובתייהם לעולים חדשים? דומני שמעטים האנשים הרוצים בכך.

אולם אפילו נניח שבאורות פלא ייעלמו, עם התקדם צה"ל, כל ערבי פלסטיין עד לירדן, והאדמה תיפול לידינו נטושה וריקה מאדם. האם תובסח בכך מדינת-המשת"המיל-יונים?

כיום חיים 400 אלף ערבים על אדמת ירדן ממערב לנהר, מלבד הפלסטים. לא כולם חיים על עבודת האדמה. אף יוחלפו בחקלאים יש-ראליים, בעלי רמת-המחיה הגבוהה יותר, שלא יוכלו לעבד אדמה הררית אשר גלגלי הטרקטור לא יגיעו אליה, קשה להניח ש-

רוצים להביא הנה מיליונים של יהודים כדי לקיים על חשבון הזולת — חולמים ב- הקיץ. חלום יפה, נוח מאד, אבל בלתי-מציאותי לחלוטין.

★ ★ ★

לעומתם מתייצבים המיליונרים של החרב — אותם הרוצים להביא לארץ מיליוני יהודים ולהשיג להם אמצעים-קיום בעזרת הנשק, השפעתם רבה, ויש להניח כי מר שמעון פרס וחבריו בקבוצת-המנהלים של ביגיי נמנים עליהם.

למראית עין, זוהי תוכנית מפתה מאד. בכוח החרב נבשנו חלק מ- ארץ-ישראל, והבאנו הנה מיליון עולים חדשים מאז קום המדינה.

יתפנה מקום ליותר מאשר 200 אלף חקלאים ישראלים. הבתים הריקים של חברון, גינין ובבלוס בודאי לא יתרמו תרומה של ממש לקליטת המיליונים.

האנשים המזוינים גבולות על המפה אינם הרבה יותר רציניים מאשר הילדים המזוינים חילי-עופרת על הרצפה. לא מקומו של ה- גבול מפריע כיום לקליטת-המיליונים, אלא מהותו של הגבול.

גבול החוצץ בינינו לבין המרחב — גבול רע הוא, אם ישכון ליד לקליטתה, ליד יריחו או מעבר ל- רבת-עמון.

גבול הקושר אותנו אל המרחב, המשמש גשר לשני הכיוונים, הוא גבול לקליטת-עליה — גם אם הוא שוכן ליד משק להב, במבואות טולכרם וליד ואדי ערה.

★ ★ ★

הדבר צריך להיאמר פעם בגלוי ובפה מלא, חרף כל הרומנטיקה היפה ששרדה מתקופות עברו: רק חלק קטן מכל עליה נוספת יוכל להתישב על הקרקע. וככל שתגדל אוכלוסיית ישראל, כן יהיה חלקה החקלאי קטן יותר באופן יחסי.

לישראל ישנו רק סיכוי אחד לה- יות למדינת המיליונים: כמדינה

מישחק חברתי חדש התפשט לאחרונה כישראל: מישחק המיליונים. כדי לשחק בו אין צורך במכשירים מסובכים ויקרים. די בנאומים בעלי-דמיון ובקהל של באי-אסיפה או מאוניברסיטה.

גם כלליה-המישחק פשוטים: כל משתתף אומר שתוך כרוך-שנים תכלול המדינה כרוך-מיליונים של יהודים. בעל המספר הגדול ביותר הוא הזוכה.

המדינה מלאה מיליונרים — אני שים המדברים על מיליונים. עסי קן פלוני אומר: שלושה מיליון תוך חמש שנים. מנחם אלמוני אומר: ארבעה מיליון תוך שלוש שנים. ושמעון פרס, אחר האדרי-כלים של מיבצע-סיני (חלוד וחזור) אומר: חמישה מיליון.

★ ★ ★

מעט מאד אנשים יתנגדו לדעה ש- כדאי להביא לישראל יהודים רבים ככל האפשר, תוך הזמן הקצר ככל האפשר. לכל אומה ישנו משקל סגולי מסוים. הרמה התרבותית והטכנית של הפרט, ה- כושר התעשייתי של הכלל, בריאות המשק, סיב השלטון, טוהר החיים הציבוריים, איכות הצבא, גודל האוכלוסייה הוא רק אחד הגור-מים האלה. אולם הוא גורם חשוב מאד.

הסך-הכל של כל הגורמים האלה, המשקל הסגולי הלאומי, הוא המכריע האחרון של גורל האומה, הן במלחמה והן בשלום. אומה שמשקלה קל מדי, סופה להפסיד במלחמה או להישרב בשלום, תעשה כאשר תעשה.

לכן יש לקדם בברכה את פניו של העולה היהודי — המהגר היחיד הניתן בנקל ל- קליטה בחברה הישראלית. יעשה זאת גם אדם שאינו ציוני, שאינו מאמין שעל ישראל להישאר מטרופולין (או מושבה) של קהילה יהודית עולמית. יעשה זאת גם אדם הסבור כי האינטרס העליון של מדינת-ישראל קודם לכל שיקול יהודי שמוחוץ לגבול.

המדינה הזאת זקוקה לעליה. כמדינה בעלת חמשה מיליון, היא תיטיב להילחם, אם פניה מועדות למלחמה, ותיטיב להשתלב במר-חב, אם פניה מועדות לשלום.

השאלה היא רק: איך קולטים חמשה מיל-יון — או שלושה מיליון — או ארבעה מיליון, אפילו נניח שישנם, ושישיתוקקו באמת לבוא אלינו?

★ ★ ★

שנים מיליונרים של שנור — אותם הסבורים כי אפשר לקלוט כל מספר של מיליונים בעזרת הזולת. מישו יתרום למגביות, מישו יעניק מענקים, מישו יקנה אגרות-עצמאות, עד לאחרית הימים.

אחד מאלה הוא שרה-אוצר. ערב יום ה- עצמאות חלם בקול רם על השגת העצמאות הכלכלית תוך 20 או 30 שנה. הוא מתכוון לומר כי יהודי אמריקה או כמשלת ארצות-הברית יפרנסו לא רק את בנינו שטרם נולדו, אלא גם את הבנים שיחלדו לעולים שיבואו, עד שיגיעו למעמד של אבות-משפחה וקציני-מילואים בצה"ל.

לזאת ייקרא אופטימיסט. קשה לתאר ש- נוכל למכור את עצמאותנו הלאומית ל- אמריקה, שנה אחרי שנה, באותו מחיר. עצי-מאות החיה על קיצבה, עצמאות המתפרנסת מאתנו, טבע ערכה לרדת משנה לשנה. ותשע השנים הראשונות יוכיחו.

לפי פחות קשה להניח כי יהודי ברוקלין וברונקס ישתוקקו לנצח להפריש מפרי עמלם כדי לקיים בארץ חמישה מיליון יהודים אחי-רים, שכולם ירצו לאכול ולשתות ולהתלבש, ומן הסתם לפי האופנה האחרונה. ומה גם שחלק מאותם היהודים מברוקלין ומברונקס יצי-טרכו בעצמם לעלות לארץ, כדי ליצור בכום זה של חמישה מיליון נפש בישראל.

המיליונרים של השנור — האנשים ה-

★ ★ ★

אדם אחד הגיש את התביעה - ועשרות

מי ומי

שלושה חדשים עברו מאז אותו יום נרגש ונסער, כאשר נפתח משפט הדיבה הגדול ביותר בתולדות מדינת ישראל. הגנש השופט, שהחליף על חלונות אולם בית המשפט, פיוח מאז את מקומו לשרב כבד, שהעלה זיעה על פניהם של הפרקליטים עטופי הגלימות. בפנים אטומות, כשחקני פוקר, ישבו השבוע על שולש השופטים המחזויים והאזינו לסיכומים האחרונים של הפרקליטים. מפעם לפעם רשמו לפניהם הערה על גליונות הנייר שהיו מונחים לפניהם.

איש אינו יכול לדעת מה יהיה פסק הדין, שייתן בעוד חודש-חודשיים. איש אינו יכול גם לדעת אם יהיה פסק הדין פה אחד, או אם ייחלקו דיעות השופטים. אולם יהיה פסק הדין כאשר יהיה, כבר הוכחו בעליל עשרות עניינים, גם כאלה שאינם נוגעים במישור לתביעה. עשרות אנשים, שהשתתפו בעליה הגדולה, איבדו את שם הטוב ללא תקנה. ההאשמות הכבדות שהוטחו נגד עמוס בן גוריון וחבריו מעל עמודי העולם הזה, ואשר עמוס לא העז להגיש עליהן משפט, אומתו במהלך המשפט, עד לפרטן האחרון. רק כמה נקודות בודדות, ולא חשובות ביותר, עליהן הגיש עמוס את משפטו נגד שורת המתנדבים, נשארו עדיין תלויות להכרעת השופטים. ביניהן שתי השאלות המרכזיות: האם היה זה עמוס בן גוריון שסיפר לידידו שייקה ירקוני כי מתנהלת נגדו חקירה סודית, ואם היה זה עמוס שגרס, במישור או בעקיפין, לסגירת התיק נגד שייקה? בעמודים אלה מגיש העולם הזה את מפקד האיש העיקרי, ששמותיהם השתרבו לפרשה הגדולה:

על חלקו של שייקה בפרשה זו. למרות ש' עדותו הושמעה בבטחון שחצני, הופרכו עשרות מסיבותיה על ידי מוצגים ועדויות אחרות, נוסף על הסתירות הפנימיות שנתגלו בעדותו שלו. נראה עליו ובוחש בראשית המשפט, קודר ומדוכדך לקראת סיומו, כאשר נתברר לו כי נגדו בעדות יועצו ה' משפטי להתפתחה הרסנית.

★ ★ ★

הופשטטר, אפרים, קצין משטרה. ראש הענף הפלילי במטה הארצי. השתתף באופן פעיל עם חבר מקורביו של עמוס בהכנת המשפט, מילא תפקיד מרכזי בקומוניה נגד שטיינברג (ראה שטיינברג). התנהגותו בענין זה הוגדרה על ידי שופט כ"צורמת". חקירתו של סהר טים לא נתנה לרפרט לפרט את טענותיו, בנימוק שאינן שייכות למשפט זה.

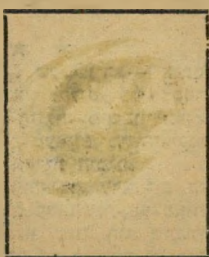

★ ★ ★

מבני משפחת סהר. הוגדר בעדותו של ה' נתבע חנן רפרט כ"מושחת", אך השופט טים לא נתנו לרפרט לפרט את טענותיו, בנימוק שאינן שייכות למשפט זה.

★ ★ ★

הדפריין, ארי סר (אסיר הק' "ט"). לדבריו סהר ועמוס, התעצו עמו בקשר עם המשפט. כשנשאל עמוס מה תפקידו, השיב: "אני נפגש אתו לעיתים קרובות. הוא ראש ב' משרד ראש הממשלה".

★ ★ ★

שלה. אינו מוכן לומר מה תפקידו. **זוהר, שמאי**, קצין משטרה. ראש ה' מחלקה הכלכלית, אחד הכותרים העיקריים במשטרה. מגיבורי הקנוניה נגד שטיינברג (ראה שטיינברג) ונגד סברדלוב (ראה סברדלוב). קבע במסמך רשמי ששייקה ירקוני חשוד בגניבה באמצעות סוכן, בעוד עמוס טען כי זוהר אמר לו ששייקה אינו חשוד. אלו פנה ירקוני כדי להסדיר את עניינו, אחרי ביקור פרטי אצל ליה (ראה ליה) ב' אותו ענין. שחה זו היתה אחת העובדות המרכזיות בחוברת השורה, והוכחה בעליל. היה אחראי רשמית לסגירת תיקו של שייקה, אך לא הובא להעיד. דבר זה הוכיח, לדברי הסניגוריה, כי התביעה מבקשת להעלם את האמת וחוששת מפני סתירות ב' עדויותיה. הוגדר על ידי הנתבע חנן רפ' פורט בעדותו כ"מושחת", אך בית המשפט לא איפשר לו לפרט את טענותיו בנימוק שאינן שייכות למשפט זה.

★ ★ ★

זלינגר, אברהם, סגן המפקח הכללי, ראש אגף החקירות. על אף הוראותיו ה'

אלון, יגאל, חי"ב. ראה ובדק את חר' ברת שורת המתנדבים לפני הפרסום, וכן את מכתבה לעמוס, בו נדרשה התפטרות עמוס, אף הכניס בו תיקון קל. בזמן המשפט פסח עתונו, למרחב, על עיל הסעיפים.

★ ★ ★

בן גוריון, דוד, ראש הממשלה. אביו של עמוס. עם התחלת המשפט נפגש והציג טלם עמו, באופן הפגנתי, בדירת עמוס. אמר לו, בנוכחות הכתבים: "בני, אם התחלת, אל תסיגו" לדברי הסניגוריה, נעשה הדבר כדי להפעיל לחץ על בית המשפט ודעת הקהל. (ראה שטיינברג). המשפט הוכיח ש' בניגוד להכחשתו המפורשת, השתתף בישר בה בה הוחלט לסגור את התיק הפלילי של דוד בהרל, גזבר הסוכנות, על החזקת אלפי דולרים בחוץ לארץ.

★ ★ ★

בן גוריון, עמוס, סגן המפקח הכללי. טען כי הואשם בחוברת של שורת המתנדבים כאליו היה מעורב בסגירת תיקו של ידיו שייקה ירקוני, וכאלו נכנס לשותפות כורים בידיעה כי יהנה הנאתית ללא יחס להשקעתו. לא תבע את השורה לדין אלא כעבור כמה שבועות, בשבוע בו פתח ה' תלם הזה נגדו בשורת גילויים, שהיתה עד אין שיעור יותר רחבה וכוללת מהשורות המועטות והסת' מיות בחוברת ה' שורה, במשפט טענה הסניגוריה כי תביעתו של עמוס נגד ה' שורה היתה תבי' עת-סרק, וכי באה רק כדי לזרות אבק בעיני הק' הל ולהתחמק מן הצורך להגיש משפט נגד העור' לם הזה, על האשמותיו המפורשות והרב' גחוניות, שבחס אליון חשש להתדיין. ב' משפט הובא כי נכנסו לשותפות כוריה ויפויף כורים, שאחד משותפיה היה שייקה ירקוני, מבלי להשקיע בה כמעט אף פרוטה אחת, אף על פי שהעיד בשבועה כי השקיע בה אלף ל"י. עדות שהומרה על ידי מנהל-הס' פרים של כורים. המשטרה הפעילה לחץ בלתי-רגיל נגד המתחרים של כורים, שזכתה ליחס מיוחד גם במשרדי-משלה אחרים. הר' כה כי גם מבקרה-המדינה שלל את העדפת' היתר לה זכתה כורים. כאשר העמיד עמוס פנים בפרשה זו, כמו בכל שאר הפרשות, כאלו אינו יודע דבר על הנעשה בו ומס' ביבו, הגדירו תמיר כ"מי שהימיר להיות נער שאינו יודע לשאול, או פאקיר הודי". מוסף להתרועע עם שייקה ירקוני, שלוש שנים אחרי שזה הוגדר במסמכים רשמיים כ"חשוד", בניגוד להוראותיו שלו שאסור היה לו להתרועע עם חשוד. טען כי לא היה לו מושג על החקירה שהתנהלה במשך שנים על ידי ידידיו הקרובים ביותר נגד ידיו הקרוב ביותר בענין אירסיו, וכי לא אלה ולא זה לא סיפור לו על כך מעולם מאומה, גם לא אחרי עדותו. טען זאת למרות דב' ריו החריפים של מבקרה-המדינה על עיסקות אירסיו, והסרסומים הנרחבים בעתונות

במדינה

העם

חורבן בית שלישי

ידידו הזמנים אשר ניסעו לנו הם מגילה עם שבעה חותמים. הן אשר לו רוח-הזמנים תקראו אינו אלא רוח אותם אדונים, אשר בו, כברא, ישתקפו הזמנים... (גטת/פאוסט)

הגנרל לורנדרוף, המצביא הגרמני במל' חמת-העולם הראשונה, נשאל פעם מה היתה תוכניתו ערב קרב-ההכרעה של טאננברג. "אדוני", השיב הגנרל בשקט, "תחילה סי' ימתי את הקרב. רק אחר-כך ישבתי וחיי' ברת את התוכנית שלי".

בישראל אין אנשים כל כך גלוי-לב. אולם השיטה הנהוגה בישראל לגבי כתיבת ההיסטוריה, וזה, היא מבוססת על חוכמתו של הצלף הירוק את כדוריו לעבר לוח' המטרה, מצויר אחרי-כך את העיגולים מס' ביב לפגיעות.

היתרון של שיטה זו: בעליה אינם יכור לים לטעות לעולם. כמו האפיפיור הרומאי, הם צודקים תמיד.

האיש שאינו טועה. השבוע יצא דויד בן גוריון להסביר את מגמות מביצע-סיני. הוא עשה זאת באמצעות מאמר מקיף של היסטוריון הפרטי, סגן-אלוף ישראל בר, ובאמצעות חוברת שכתב בעצמו, המסקנות של שתי יצירות-המופת: המיב' צע והתכנן להשיג בדיוק את אשר קיחה ביג' להשיג. הדמיון בחוברת בין כוונות ביג' לפני חצי שנה, לבין המצב המדיני השבוע כל כך שלם, שאפשר להסבירו רק בפעולת מוח גאוני ובעזרה מן השמיים.

הודה ביג', בענותות האופייניות לו: "הדברים התפתחו בדיוק כפי שיערתי והיגדתי לממשלה (ערב המיבצע)". ראש' הממשלה שכת' לחלוטין את פקודת-היום ההיסטורית שלו על הקמת "מלכות שר' שית", ואת הכרונות המצלצלות על גבור לוח' המדינה "מדן ועד יטבת", את עשרות ההכרזות שלעולם לא ניסוג.

הבית השלישי נחרב במשיכת-קולמוס. תחתיו באו מטרות הרבה יותר צנועות. ל' דברי ביג' לא היו לו מעולם שום מטרות אחרות.

שלוש מטרות צנועות. לפי ההש' קפה של חודש מאי 1957 היו שלוש ה' מטרות הצנועות של המיבצע:

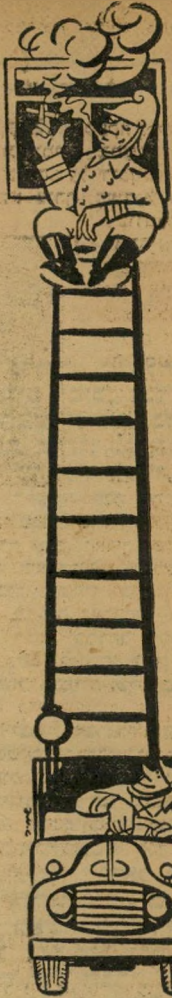
- לשבור (את) כוחו הצבאי של עבר אל-נאצר, ולבער (את) קיני הפידאיון.
- להנמיך (את) קומתו של עבר א נאצר.
- לפרוץ (את) המעבר במיצרי אילת.

ביג' אינו עונה על שתי הטענות נגד הנקודה ה' שונה: כי המצרים לא תיכננו שום התקפה צבאית קרובה, ולא היו מסור גלים לכך, וכי הצבא המצרי יכול לחקן את הנזקים שנגרמו לו תוך שנה-שנתיים. הטענה לגבי ביעור הפידאיון אמנם טובה כרגע, אך ספק אם תישאר נכונה בעוד זמן קצר. שאלה גדולה היא אם דמותו של עבר אל-נאצר באמת הונמכה בעיני ההמונים במרחב הערבי, משקפים זרים טוענים את ההיפך. הרוזן המצרי, שגרש ללא קרב מאדמתו את הצבאות של שתי מעצמות עולמיות ואת צה"ל, נשאר גיבור בעיני האיש הפשוט. גם הטענה שלשית מפוקפקת. המצרים פתוחים כל עוד כוחות האו"ם חונים ב' שארם אל-שייך בהסכמת עבר אל-נאצר. איש אינו יכול לדעת מה יקרה למחרת יום הוצאת כוחות אלה.

"אני... אני... אני..." בעיני ביג' יש ערך רב למה שתכתוב עליו ההיסטוריה, לכן מיהר ראש-המשלה לכתוב אותה בעצ' מו. כדי להיות בטוח שאיש לא יגנוב ממנו את זכותו ההיסטורית, הוא קובע בפירושו: "על אף ההתפארויות של עסקנים ודברנים שונים בכנסת ובמקומות אחרים, לא היה איש בישראל, במשך כל שמונה השנים, שהציע רעיון של מסע סיני".

לכל אורך החוברת ההרגשה היא אשית. "לשם מה יומתי... מדוע הייתי בעד... דחיתי... התנגדתי..." הצעות פרץ ברני שטיין הצ'כי היו "סירוף-דעת", דברי מנחם בגין "דברי הבאי".

כמו בכל מעש' ביג' וקבוצת מנהליו ב' חודשים האחרונים, משתקף בחוברת פחד מזור מפני זעם ההמונים על הנסיגה הגדולה. מפני שזעם זה אינו קיים כלל מחוץ לרימ' יונו של כמה עסקני-מפלגות ויועצי ביג', היתה חוברת זו, בסגנון זה, מיוותרת לח' לוטין. ההיסטוריה תחרוך בבוא היום את דינה על "המלכות חשלישית" כת 24 הש' עות, ללא עזרה מן חופ.

הוא לא האלה

הוא מעשן

בחירת העם

למד לרכב
על
קטנוע ואופנוע
בביתם...
בהוראת מורים מוסמכים
תל-אביב, רח' מנדלי 6

הקראתם כבר את קסמי
גמד
מלא וגדוש חומר
משעשע ופיקנטי
64 עמודים • עשרות קריקטורות

אולפן גרג (Gregg) חתם השבוע
קורס דו-חודשי (פעמיים בשבוע) ל'
קצרות
עברית או /ו אנגלית
הצלחה מובטחת - הרשמו מיד
אצל מר' ח' ברקמא (קמפוסקי)
המנהל, בתל-אביב: גורדון 5
בחיפה: ב"ס, במעלה, החלון 13
(כתובת פרסית: פבנור 19, חיפה)

"אין כל אמת בהשערות כאילו דחה מר האמרשילד את ביקורו בישראל מסאת חשש מפני התנקשות טרוריסטית", הודיע דובר או"ם. עורכי-הלילה בתל-אביב, שקיבלו מברק זה, הרימו את גבות-עיניהם. הם לא שמעו מילה על כל חשש כזה לפני כן. היתה זאת הכחשה ללא ידיעה קודמת.

אולם בירושלים היו כמה אנשים שידעו למה הכוונה. שבועיים לפני כן התלונן דאג האמרשילד שלא הוזמן לישראל. ביגיי ענה על כך בהודעה צוננת ששערי הארץ פתוחים בפני המזכיר הכללי של או"ם, שאינו זקוק לשום הומנה מיוחדת.

רצח בירושלים. או גילה האמרשילד את דאגותיו. הודיע הוא לממשלת ישראל: ידוע לו היטב שהוא יכול לבוא לישראל כאחת נפשו. אולם רק אם יקבל הומנה רשמית מטעם ממשלת ישראל, יהיה פרוש הדבר כי הממשלה מקבלת על עצמה אחריות רשמית לשלמו ולבטחונו. אחרי מסע-ההש-מצה הקיצוני שהתנהל נגדו בעתונות ישראל, אין הוא יכול לבוא לישראל בלי זה.

האמרשילד, שבדי ואריסטוקרט, לא היה חייב להרחיב על הדיבור על אשר קרה לשבדי ולאריסטוקרט אחר, שבא לישראל בשליחות האו"ם: הרוון פולקה ברגאדוס, שנרצח בישראל על-ידי מחתרת, אשר אנשים לא הועמדו עד היום לדין על-ידי מוסדות הבטחון של ישראל.

ממשלת ישראל הבינה את הרמז, והזמינה את האמרשילד רשמית. היא קיבלה על עצ-מה את האחריות לבטחונו, אך לא את האחר-יות לדעותיו. ההומנה כללה תנאי מפורש שישראל לא תדון עם המזכיר הכללי על הצבת כוח האו"ם בצד הישראלי של הגבול, באזור עזה ובניצנה.

מר או"ם — שמו"ם. שנאתו של ה-שבדי קריה-הבעה לעתונות הישראלית מצאה לה ביטוי מוחשי בבואו: העתונאים נסגרו באולם צדדי של שדה-התעופה. לאיש מהם לא הורשה לגשת אל המזכיר. הוא עלה ירר-שלמה, התראה עם ביגיי תחת ארבע עינים. עינים אלה לא הביטו זו בזו בידידות רבה.

האיש משטקהולם והאיש מפלונסק מעולם לא היו מסוגלים להעריך זה את זה. קשה לתאר שני טיפוסים מרוחקים יותר ברמה האינטלקטואלית, בהופעה החיצונית ובאופי. אחרי מיבצע סיני, שהאמרשילד ראה בו תקיעת סכין בגבו והפרת הבטחות אישיות של ביגיי, הוחרפו היחסים בין המזכיר («או"ם-שמו"ם» בפי ביגיי) לבין ראש-הממ-שלה («משקר» בפי האמרשילד) עוד יותר.

המזכיר כיבד את התנאי ולא דיבר על ה-גבולות. הוא ביטא את דעתו הישנה כי עמ-דתה של מצרים כיום אינה כוללת "לוח-מות". הוא גם הודיע במפורש שלא בא ל-תוך בין שתי המדינות. לכן ריחפה מעל למשא-מתן השאלה האילמת: בשביל מה בא?

סיבוב שלישי. תשובה אחת היתה נעוצה בהרגשה ההולכת ומתפשטת בחוגי האו"ם וגם בבירות העולם, כאילו ירח-הירבש הישראלי-צרפתי אינו מבטא רק אהבה ה-דדית, אלא גם תוכניות נוספות נגד מצרים. חוגים אלה סבורים כי צרפת וישראל לא אמרו עדיין את מילתן המזויינת האחרונה — כי לא גי מולה ולא ביגיי רוצים לסיים את הפרשה הצבאית נגד מצרים בסימן של אי-הצלחה (ראה לעיל).

שורש הסיבוב השלישי גלוי לעין — מצרים לא הכירה בזכות ישראל לשייט חופ-שי בתעלה, דבר הנושא בחובו עילה להת-ערבות מזויינת נוספת, אם מישוה ירצה בכך. האמרשילד, הקרוב לדעה זו, בא ל-משש אישית את הדופק, לבדוק מה המצב.

רק על רקע זה יש משמעות להודעתו של האמרשילד, אחרי חזרו לאמריקה, שהוא מרוצה מתוצאת ביקורו. מאחר ששום דבר לא הושג, יש להניח כי מזכיר האו"ם שוב נע שביגי אינו יוזם סיבוב שלישי קרוב.

למרות שפרסומי מנגנון-החושך טענו השבוע כאילו היו לו סוכנים גם במחתרת זו — דבר המעורר שאלות חמורות גם לגבי רשיו זה.

בנק דיסקונט
לינעוראל בע"מ

משני עב

- מאת אורי אבנרי -

צ'קקה חרה עצרה אותי מלכת. פניתי אחורה. על הכביש, בצד השני של הרחוב, שכב אדם ליד אופניו. מאחוריו עמדה המכונית שדרסה אותו. נראה שהאיש בא מרחוב הפאזאנים, והתנגש במכונית שנסעה בקורפירסטנדאם.

תוך שניות מעטות התאספו כמאה אנשים מסביב לאיש, שהיה מוטל על הארץ ללא תנועה. הם עמדו והסתכלו. פשוט הסתכלו. איש לא נגע בו, איש לא התכופף לבדוק אם אפשר לעזור לו, ואולי להציל את חייו.

כי הם היו גרמנים. הם ידעו שצריך להיות סדר. עשר דקות עברו עד שמכונית העזרה הראשונה ומכונית המשטרה הגיעו. האנשים הסתכלו בשקט כיצד מוכנס האיש לאמבולנס והלכו לדרכם מרוצים. הסדר ניצח.

זאת היתה התחיה הראשונה שלי בברלין, כשעה אחרי שהמטוס נחת בשדה טמפלהוף, בלבה של ברלין המערבית.

★ ★ ★

"זכור את המוות!"

אין שום דבר בעולם הדומה לברלין. זוהי עיר-הבירה המיועדת של מדינה אחת, השוכנת בלבה של מדינה שניה ועוינת.

לישראל יש הרהצופים, השוכן בתוך ממלכת הירדן. אם מישוה יתאר לעצמו הרצופים ענקי, בעל אוכלוסיה העולה בגודלה על כל אוכלוסיה ישראל, ושמרחקו מירושלים העברית הוא כמרחק המפריד בין ירושלים וחפה, יקבל תמונה כלשהי ממצבה המיוחד של ברלין המערבית.

בכל זאת ברלין המערבית, האי המנותק, המחובר לגופה של גרמניה המערבית רק בגשר אחירי וכביש בודד אחד, הוא עיר שוקקת חיים. בימי המלחמה שפכו עליה מטוסי המערב 76 אלף טון פצצות, והתותחים הסובייטיים הוסיפו על כך באדיבותם 40 אלף טון פגזים. שכונות שלמות, העולות בגודלן על תל-אביב, נמחקו לחלוטין.

כיום שוכנים זה בצד זה בני-יעק נהדרים, לפי מיטב הטעם המודרני ביותר, והריסות שלא היה עדיין זמן לפנותן. כמו שלכל אורכו של השאנדאליזה הפאריסאי אפשר לראות את שער-הנצחון, כך אפשר לראות לכל אורכו של הקורפירסטנדאם הברלינאי את שרידי כנסיית-האזכרה, בניין הרוס-למחצה.

"ממטו מורי" — "זכור, סופך למות!" נהג פקיד רומאי ללחוש באזני הקיסר בכל תהלוכת-נצחון ברומא העתיקה. בברלין שוקקת-החיים, ברלין הנבנית בקצב-ענק, ממלאים את אותו התפקיד כנסיית-האזכרה ושאר הבניינים הרוסים, הפזורים בכל חלקי העיר. איש אינו יכול לשכוח אף לרגע אחד.

★ ★ ★

רחוב אלנבי במערב

מלכד ירושלים, ברלין היא העיר החשובה היחידה בעולם המחולקת לשתיים על-ידי גבול בינלאומי. אולם שום לגיונר אינו מיידה אבנים מעל חומות ברלין, ואיש אינו יורה בה כדי לגרש את השיעמום.

אתה נוסע באס-באן, הרכבת העירונית העליקרקעית (להבדיל מן האו-באן, הרכבת התחתית), תחנת גן-החיות, תחנת בלביו, תחנת לרט, תחנת רחוב פרידריך. אתה לא הרגשת בשום

1957 — מזרח

לוחמים חדשים יקומו" קוראת כרזת-תעמולה קומו-ניסטית ברחוב פרידריך במזרח ברלין, אשר לרגליה עוברת תחלוקת-נוער, מצויידת בדגלים, תופים וחוצצרות, לפי מיטב המסורת הגרמנית.

רים על ברלין, עיר-פרוזת במלחמה הקרה

רי המסך

שינוי, שום ביקורת לא היתה. שום שוטר לא נכנס לקרון. אבל בינתיים עברת את "מסך הברזל" המפורסם, ואתה נמצא בממלכה הקומוניסטית, המשתרעת מכאן ועד לחליבוסטוק. כל אדם רשאי לנוע בכל חלקי העיר. אין גבול לתנועה בין המזרח והמערב. אולם הלי תעודות-מגורים מזרח-גרמנית אינך רשאי להישאר בלילה במזרח, ואינך יכול לקנות שום דבר במזרח. אפילו במילק-באר היחיד של ברלין המזרחית, בשרד-סטאלין, אינך יכול לקבל מנת-גלילה מבלי להציג תעודה.

ברלין היא חלון-ראווה הודי. כל צד מבקש להוכיח בחלק שלו לבני הצד השני שהוא חופשי יותר, מפותח יותר, מצליח יותר. בשני הצדדים כמעט ואין רואים שוטרים וחיללים. בכל מזרח ברלין לא ראיתי אף חייל סובייטי אחד.

בכל זאת יש הבדל הבולט לעין, ביחוד בעושר החיצוני. כיכר-אלכסנדר, במזרח, שהיתה פעם מרכז של ברלין, שוממת כמרכז עיירה. ברחוב פרידריך, שגם הוא היה פעם מרכז הומה, הובסח לי שאוכל להירדם בערב על הכביש מבלי להידרס או להתעורר עד הבוקר.

המרכז ברח מערבה, לקרפירסטנדהאם (שתרגומו: הרציף של הנסיך-הבוחר, על-שם הנסיך הפרוסי לשעבר שהיה זכאי להשתתף בבחירת הקיסר). זוהי מוזיאון מוזר של "הסאנדאליה" ורחוב אלנבי. כמו רחוב אלנבי הוא מכוער וחכרסנון, בעל צביון בורגניזציה. היום הראשון כל חנויותיו סגורות, והגרמנים הטובים מטיילים עם ילדיהם, רחוצים ומסודרים, לאורך המדרכות. הרחוב רק הרבה יותר רחב, התוצרת בחנויות הרבה יותר עשירה, ורוח של מטרופולין מרחפת בכל זאת על הכל.

★ ★ ★

הילד איננו

ב ערב זנחתי את אורות-הניאון הסגנוניים של המערב והלכתי לתיאטרון של ברטולד ברכט, הברלינר אנטומב, הנחשב לתיאטרון הטוב ביותר והחלוצי ביותר בעולם.

ההצגה היתה מוקדשת לאשמתו וחרפתו של הרייך השלישי. היה זה אוסף מערכונים של ברכט עצמו. לפני כל מערכון ירד מסך לבן, והוקרן עליו קטע של יומן נאצי ישן. אחרי-כך השמיץ קול נהדר ובליתינראה את מוסר-ההשכל. אחרי-כך בא המערכון עצמו.

על הבר נואם אדולף היטלר על הגזע החדש, על הנוער האצילי, הנאמן, העשוי ללא-חית, דור האדונים. הוא דומה לגלב משוגע, וקשה להבין כיצד נהרו אחריו המיליונים.

המסך נעלם. במרכז הבמה השחורה חצי קיר, שולחן, ספה, כמה כסאות — חדר בורגני אופייני. ילד, בן 10, קורא בעתון. אבא ואמא מדברים על תוכן החדשות. האבא מתרגז על משפטי הכמרים, שנאשמו על-ידי הנאצים בעבירות על המוסר. הוא מפליט ברוגז וגם בקרב הנאצים עצמם ישנם דברים מלוכלכים.

בינתיים נעלם הילד. איפה הוא? בטח הלך לבקר את השכנים. לפתע עולה חשד: אצל משפחת שמיט הלשין הבן על אביו, שנשלח למחנה-ריכוז. שמא... לא, לא יתכן. אולי בכל זאת?

מטלפנים לשכנים. לא, הילד איננו. אולי ראו אותו? לא, הוא לא ביקר. מדוע אתה מדבר באוזני הילד על הנאצים? אבל לא אמרתי כלום. כן, אמרת שיש אצלם דברים מלוכלכים. לא, לא אמרתי. אמרתי רק שיש שמועות כאילו... שבכל אירגון יכולים להיות יחידים... שישנם חורצילשון המעיונים להעליל כאילו בצמרת הנאצית יש...

בלא יודעין, כבר מכין האב את נאום-הסניגוריה שלו בבית-המשפט, והצופה מרגיש שהאב מרגיש ששום דבר לא יעזור, שהוא אבוד. כשמצלצל הפעמון, הרי זה פסקידן מוות. האם הולכת לארוז מוזודה קטנה, שיהיה לאב מה ללבוש בבית-הסוהר. אבל אין זה הגסטאפו. זה הילד. הוא רק הלך לקנות סוכריות.

מערכון שני. מיפקר עצום של הצבא הנאצי. הפיהרר מקבל את המיפקד. התלהבות. תרועות.

על הבמה — משפחת פועלים. הבעל חוזר הביתה, מלוכלך אחרי יום עבודה. השכנה מבקרת. מדברים על מלחמת-האזרחים בספרד. מספרים שטייסים גרמניים משתתפים בה. השכנה מפטפטת. היא שמעה שכאשר טייס גרמני נאלץ לצנוח במיצנה, חוררים חבריו והורגים אותו באחרי. זוהי פקודה, כדי שלא יוכל לפטפט. שטויות, אומר הבעל. תשתקי. תכניסי את כולנו לצרות.

נכנסת האשה. היא לבושה שחורים. מה קרה? היא קיבלה מכתב. האה, טייס, נהרג בשעת טיסת-אימונים בצפון גרמניה.

צפון גרמניה? שטויות. הכל יודעים שזה ספרד. השכנה מאשימה את הבעל: אתה עובד בבית חרושת למטוסים. אתה מכין את המכונות כדי שהצעירים ימותו.

הבעל מתרגז. מה, אני? ואיפה עובד הבעל שלך? הוא מייצר נורות. יפה מאד, אבל למה משמעות הגורות? להארת בתי-החרושת בהם מייצרים טאנקים. כולנו עובדים בשביל המלחמה. אחת נגוע ברכב.

האשה מתמוטטת, מתחילה לצעוק, מגדפת את הנאצים. הבעל המבוהל מנסה להרגיעה. הרי זה לא יעזור.

אז תעשה משהו שכן יעזור! צועקת האשה. המסך יורד. אור. כך מתגלגל מערכון אחרי מערכון. שום דבר אינו קורה. יהודיה נפרדת מבעלה הנוצרי, כדי לא להרוס את חייו, מתארת במגולוג נהדר את מצבה. מחתרת אנטי-נאצית מכינה כרוז, בעוד שבחוף מריצים הממונים לפיהרר. קומוניסט משוחרר ממחנה-ריכוז ונתקל בחשד חבריו, המאמינים שהפך למלשין.

הרוח הנוראה של הנאציזם מרחפת על הבמה, ועל הקהל. הנוחה איומה שבעתיים, מפני ששום דבר זועתי אינו קורה על הבמה. בכמה מלים, כמה קטעי תפאורה, החייה ברכט המנוח את המפלצת.

סוף ההצגה. על הבר מוקרנות כמה מלים:

קרתגו לחמה שלוש מלחמות.

אחרי המלחמה הראשונה, עוד עמדה על תלה.

אחרי המלחמה השנייה, עוד אפשר היה לחיות בה.

אחרי המלחמה השלישית, אי-אפשר היה למצוא אותה.

על גרמניה עברו, בינתיים, שתי מלחמות-עולם.

★ ★ ★

קובעי פלדה לברכט

א חרי ההצגה אני מבקר במזנון הגדול של חברי התיאטרון, בבית סמוך. האולם גדול, פשוט, חסר כל קישוט. על הקיר כמה כרזות תעמולה.

בזה אחר זה מופיעים השחקנים — הלנה יוגל המפורסמת, אשתו של ברכט, והכוכבים הקטנים יותר. השירה ערה, קצת נרגשת, כרגיל אחרי "חזה. תוך זמן קצר אני למד מי מאוהב במי, מה השגעונות של שחקנית פלוגית ואיך אפשר לבלות את הערב במזרח.

ליד ארמון הרוס הציבו האמריקאים שלט: "נהג לאט!" כיום עומד במקום בנין פאר, ומטמל את קצב הנניח האדיר במערב אירופה, הממומן בעיקר בעזרת קרנות אמריקאיות, שביטסו את כלכלתה.

1947—אפריל

ישנם כאן אנשים מכל קצווי העולם — זמרת-סלבוניה מלונדון, שחקן צעיר מאמריקה, ציירת-פאורה מישראל — אנשים שבאו ללמוד בבית-המלאכה המפורסם של ברכט. רוחו של ברכט עוד מרחפת על המוסד. הוא היה מורד, פורץ-גדר, מפר-מרות. יותר מכל שגא כל צבא.

כאשר מת, גויס מיטב הצבא של גרמניה המזרחית כדי לעמוד דום לאורך מסלול הלוחיה, חייליו חבושים בקובעיה-פלדה של הוורמאכט, שלא נוסלו במזרח.

גם במזרח היה ברכט יוצא-דופן. התרבות הקומוניסטית היא שמרנית מאד. אפשר לראות אותה, יצוקה באבן, בשרד-סטאלין, מרכז הנאחה של גרמניה הקומוניסטית — שורה אינן סופית של בתי-ספר, חדשים, אחד בדיוק נמרץ כמו השני, כמו חיילים במסדר, לפי מיטב הסגנון של המאה העשרה, מקושטים בפסלים ובפסודים. אדריכלות זו משמשת עתה נושא לפולמוס פנימי עצום בין השמרנים והחדשנים בגרמניה הקומוניסטית.

בעצם, אין שום תיוון לכך שהמערב בונה בניינים חדשים, לפי מיטב האסכולה התועלתית והשיטתית, בעוד שהמזרח מקים בנייני-מגורים אריסטוקראטים ושמרניים. ההיפך היה הרבה יותר סביר: שהמשק הקומוניסטי, השם את הדגש על העבודה ועל בתי-החרושת, יהיה הראשון שיספק לסגנון של ברזל וזכוכית, לקירות חלקים ובלתי מצועצעים, לבניה תועלתית ופונקציונלית. בינתיים קורה ההיפך.

ליד שולחני יושב מר קובה, שחקן תחיק בתיאטרון. משהו לוחש באוזני שהוא קומר ניסט מושבע, בדיוק כמו האשה החמודה בשולחן הסמוך, שהיא מזכירת התא של המפלגה בתיאטרון.

מר קובה מבקש אותי לרשום לו את שמו באותיות עבריות וערביות. הוא אומר מאד את ישראל. אילו היה לו זמן, היה מצטרף ברצון לאחת המושבות הצבאיות הנהדרות שלנו. אלה חיים, רובה ביד אחת ומחרשה ביד השנייה. בחורות במסננים קצרים עם תחשיקלעים. הוא ראה תמונות. ובמיכצע סיני אנחנו נתנו להם, ועוד איך.

במזרח ובמערב, גרמני נשאר גרמני. במזרח אפילו יותר מאשר במערב, כי במזרח שוכנת פרוסיה, ארץ-האם של אותן התכונות הנחשבות עתה כגרמניות, בעוד שארץ-הרייך קרובה הרבה יותר לצרפת והאנוכר יותר לבריטניה. פרוסיה הלוחמת, ארץ-הספר שגולדה באחירה של משקי-ספר לוחמים, של שילוב הלאומנות והמיליטריזם. כל נשמה פרוסית בטוחה שישראל היא אחות בנפש, פרוסיה של המזרח-התיכון.

★ ★ ★

הרפתקות הארון קובה

א חרי כמה כנסות בירה, מספר קובה ברצון את ההיסטוריה הצבאית שלו. הוא היה בצהת של טרפדת, שפעלה בין איטליה ולוב. "הבאתי את החיילים הראשונים שלנו לבנגוזי, והוצאתי את האחרונים מטוניס", הוא מתלוצץ. אולם בדרך מאיטליה ליוגור סלביה הותקפה שייטת הטרפדות מן האוויר. הטרפדת של קובה ברחה ועלתה על מוקש גרמני. קובה עצמו הוצף באחרי ונפל לתוך המים, אך למולו היה לבוש מעיל הצלה.

במשך ארבעה חודשים שכב בבית-חולים צבאי גרמני בפראג, כשרגלו בגבס. כשהרגיש כי כוחותיו חזרו, לקח את הקביות, עבר עם כמה חברים את תומת בית-החולים וחישב בילויים בבתי הבושת של העיר. היו שם רק זקנות. ברחוב פגשו גברת מושכת יותר. קובה חזר לבית-החולים בבוקר, נתפס על-ידי רב-סמל ואיים לשבור לו את הראש אם ילשין. האיש שחק, אך איך שהוא נודע הכל. הרופא הציע לו לשתות עמו כוס יין ושלח אותו חזרה לגרמניה.

קובה, גבר מוצק בגיל העמידה, סיפר כל זאת בהנאה רבה, כאחד הזוכר את תקופת הזהב שלו. בכלל יש פחות מעצורים פנימיים במזרח. במערב אין מדברים על תקופת הנאצים, משתדלים להשכיח אותה. המצפון הרע עוררנו מכרסם. במזרח אין תסביכים כאלה. מתנהלת מלחמה רעיונית עקבית וחרפה נגד הנאציזם, והגברים, המתכנסים מדי ערב במסבאות-הבירה, שרים בקול גדול את שירי-הצבא שלמדו בימי הוורמאכט.

"במסבאה לא מדברים", הסביר לא אחד מהם. "במסבאה צועקים, שרים ומתקוטטים!" זהו כנראה תהליך טבעי — כמעט כל שחקני התיאטרון סיפרו בגאחה על קרבות-אגרופים (המשך בעמוד 14)

מפלגות
הדים חזקים

העמודים המעטים, מופסים במכונת הדפוס, פלה, עוררו עניין כללי בין חברי הממשלה המובחרים שזכו לקבלם. הם ידעו כי הם מכילים חומר נפץ, כי היה בהם לפוצץ לרסיסים את הקולקטיביות הרעיונית, שהיא אבן הפינה בבניין השומר הצעיר.

כמה שבועות לפני כן עורר אותו חומר את אותה חרדה במערכת הדיס, רבעון ה' קיבוץ הארצי, המוקדש לביוריים פנימיים. המפקחים הפוליטיים של הרבעון ראו את החומר כשהוא כבר מסודר ומוכן להדפסה. הם הטילו חשד, עכבו את הופעת הגליון. אולם בעלי החומר לא שתקו. כאשר אחוז באמצעי הקיצוני של שיגור החומר ישר לחברי המשקים, נכונה מערכת הדיס. גליון, שהיה צריך להופיע בראשון לאפריל, יצא סוף סוף לאור, בראשית מאי. הוא הכיל את החומר המסוכן.

גם אחרי הופעתו, הוסיף המאמר בזהים לעורר דרים מוזרים. על המשמר, בטאון מ"מ, התעלם ממנו לגמרי. תחת זאת ה' שיע בהרחבה דוקא מעל עמודי קול העם.

בן הפרופסור. הקול שעורר את כל ההדים האלה היה קולם של שני חברי מ"מ, בעלי שם ומעמד במפלגתם. הראשון היה צבר בן 33, אפריים ריינר, בנו של פרופסור בסכנין, חניך מוסד משרד העמק ולשעבר קצין גבוה בצה"ל. ריינר הוא מר כז טבעי לכוחות הצעירים הגדלים במשקי השומרה הצעיר, נחשב לאחד הכוחות העולים

אישימפ"ם ריינר
הד ארצי

העיקריים במפלגה, המתרחקים יותר ויותר מעסקניה השמרנים, המרוצים מעצמם. שותפו היה חברו במשק ג'ושואה, עסקן מ"מ, שמתח פלפן (42), יליד גרמניה, ה' מטפל מטעם המפלגה בענייני הערבים. פלפן הוא מזכיר האגודה היהודית-הערבית שחר קמה עלידי מ"מ בתרועות חצוצרה, המ' שיכה את פילותה בקול ענות חלושה, אח' רי שנתברר כי מנהיגי מ"מ אינם מוכנים להרשות שום פעולה העשויה להרגיז את מפא"י ולגרור לפירוד בקואליציה.

קריאת התגר של השותפות ריינר-פלפן לבשה צורה של "הנחות לעיון ולביור". תמצית ההנחות: אין תקנה לקיום ישראל אלא תוך השתלבות במרחב.

גלולה מרה. בניגוד להצהרות רש' מיות, לא התכונה (מערכת סיני) להקדים התקפה מצרית קרובה, אלא בעיקר למנוע הסדר בינלאומי בלתי-רצוי, קבעו ההנחות. המדיניות הכללית של הממשלה היתה להת' נגד למאחזי השיחור של עמי אסיה ואס' ריקה, לעזור לאימפריאליזם המערבי ולד' כא את המיעוט הערבי בארץ.

מאחר שכל זה נאמר נגד ממשלה שמ"מ עצמה חברה ש"משה בה, היתה זו גלולה מרה לבלוע. לא יותר קלות לבלועה היו הדרישות המעשיות של ההנחות. ביטול ה' מימשל הצבאי, שיחיון זכויות אזרחי ו' לאומי לערבים בישראל, הכללת הישוב הערביים בתוכניות הפיתוח, מפעל ליישוב

• המקבילות במידה ניכרת לדעות ש' הוטמעו בנשים האחרונות במדור הנידון של העולם הזה.

העקורים הערביים בישראל, קליטת חלק מן הפליטים הערביים ויישובם, חתירה לאחרות כלכלית בין ישראל וירדן — כל זה כהק' דמה לשילובה של ישראל במרחב.

מנהיגי מ"מ הודיעו, לא רק בגלל עצם תוכנן של ההנחות, אלא גם בגלל הנסיון להשמיען בניגוד לרצון ההנהגה. כי מזה שנים, עת הפכה מ"מ יותר ויותר למפ' לגת'וספת-היוקר, השתדלה בכל כוחה ש' לא לומר שום דבר ברור בשאלה הערבית, פרט לכמה סיסמות כלליות לרכישת בוח' רים ערביים. כי כל עמדה תקיפה בשאלה זו צריכה להוביל בהכרח ליציאה מן הקוא' ליציאה.

רת

הקרב על מירון

כאשר ישבו החבריה הקדושה ועסקו ב' לימוד סתרי התורה, יצאה בת'קול והכריזה: בואו ועלו להילולת רבי שמעון בר'יוחאי במירון. מיד הניחו כליהם ויצאו אחריה. זה היה לפני אלפים שנה. באותם ימים תמימים, לא העלה עדיין איש על דעתו כי תקום בארץ מדינה בעלת משרד-הדתות ו' משרד-המשטרה. אחרת, היתה הבת'קול נא' לצת להוסיף כמה וכמה הוראות, איך לאגוף מחסומי-משטרה כדי להגיע למקום הקדוש שבחרי הגליל העליון.

הורי פרייזני. במשך מאות בשנים היר תה העליה למירון כנס מרכזי של יהודי הממלכה העותומנית, הביאה לגליל את בני איזמיר, סלוניקי, חלב ובגדאד. גם האסון הגדול לפני המישים שנה, עת התמוטט בג' וקבר תחתיו 26 איש, לא הרתיע את היהודי דים. הראשון שכמעט הצליח בכך היה שמואל זנוחיל כהנא, מנהל משרד-הדתות.

כהנא, אפוסטרופוס בזכות-עצמו לכל מקר' מות-הקדוש, וממציא טכס-דת למאותיהם (העולם הזה 1973), התקנא בהצלחתו של הטכס העתיק, שלא היה נתון למרותו. תחילה ניכח לשים את ידו על המאורע, שתל לפני שבע שנים שתל במקום, שנעקר מיד בלעג עלידי החסידים. בשנה שעברה החליט לשים קץ להפקרות זו של הורי דתי פרטיזני, שאינו כפוף למרות ולא תוכנן בידי הפקידים המוסמכים.

כאשר נהרו המוני היהודים למקום בשנה שעברה, מצאו את הכביש חסום עלידי ה' משטרה. אלפי זקנים ונשים אנפו את ה' מעצור, הלכו ברגל, בשביל-ההרים תלולים ורוערסלעים, הגיעו ליעד. התוצאה היתה שיגרתית: השקרוריה גרמה לדעקה, הועקה גרמה להסתמ' ועדת הקירה, הועדה טישטשה ככל יכולתה את העקבות, הוציאה את מס' קנותיה אחרי עשרה חודשים תמימים. המצ' קנה: רק אלהים יודע מה כרה.

השנה, עם התקרב היום הירדלי בל"ג כי עומר, שום נערכו הצדדים לקרב על מירון. המשטרה הודרה להודיע שלא תרשה ל' מכוניות ל'גוע ליעד, אלא לסכנויות בעזרת רשיון מיוחד מטעם זנוחיל כהנא. כהנא הודרו להודיע שלא יתן רשיונות. אולם ה' פגע השתדלו בהכנות לפרוץ את החומק הביורוקרטית, לפני שיצטרכו לפרוץ את מחסומי המשטרה. הם הציפו את משרד' הדתות במברקים.

הבת'קול המוכרכת עוררה תשומת-לב כי חוגים הקיבוצים, גרבה להתיעצויות קדחת' ניות היו כל הסיכויים שתעורר הד חויוב.

מחתרת

סולם יעקב

9. אם יוכח שאדם היה בכל זמן שהוא, לאחר ה' באייר תש"ח, חבר בארגון טירוריסטי מסוים, יחשב אותו אדם לחבר באותו ארגון ט' רוריסטי, אלא אם יוכח שהדל ל' היות חבר בו.

(הפקודה למניעת טירור—1948)

כאשר כתב מ'קד לחי' אברהם ("אייר") שסרן בשירו המפורסם את השורות "כולנו (המשך בעמוד 13)

• העליה להר מירון היא אחד הכינוסים העדתיים האופייניים שהנהיגים במזרח, ברומה לכנס נביישועיב עם הדרוזים, נבי'מוסה של המוסלמים, ופסח השומרונים במר' גרזים. גם הצורה כמעט זהה בכל הכינוי סים האלה. למעשה אין איש בטוח אם רבי שמעון בר'יוחאי אמנם קבור במירון. לפי סברות אחרות, שימשה לו מירון רק מיט' קדה בימי מרד בריכוכבא

הסתערויות, מכות ושפיכת דמים - אלה ליוו

אדום נגד

י ידה מפוארת, מוקפת שדרות עצים ומדשאות ירוקות, הפכה השבוע מרכז ההתעניינות הציבורית בחיפה כולה. בגללה, בסיס האימונים של המשטרה בשפרעם במצב הכן. האפסנאים חילקו כיבועי פלדה ואלות, מכוניות-המשא הסיעו תגבורת גדולה לכפר אתא. כשהגיעו השוטרים ליללה, מול בית-החרושת אתא, מצאו שם מאות פועלים ופועלות, כשהם מנסים להתפרץ פנימה.

בתוך הבית התבצרו חברי הנהלת אתא. הרהיטים המפוארים רוכזו בחדר אחד. את מקומם תפשו שולחנות כתיבה ושרטוט, מכוונות כתיבה וחשבון. שני טלפונים זמזמו בלי הרף. כאחד החדרים התנהלה ישיבת חירום של הנהלת החברה, על סהרת השפה הגרמנית. בראשה ישב מנהל החברה, הנס מולר.

בחוק, הסכיר שלט גדול את המצב במלה אחת: "שביתה". הפועלים דרשו לאפשר לנציגיהם להכנס פנימה, לדבר פנים אל פנים עם חברי ההנהלה. היתה גם מטרה אחרת להתקהלות: חלק גדול מהפקידים הבכירים של המפעל הפרו את השביתה שהוכרזה, המשיכו בעבודתם בביתו הפרטי של מולר.

השובתים רצו להתפרץ ולהוציא את מפירי השביתה החוצה. הרהיטים הנהלת אתא. הרהיטים המפוארים רוכזו בחדר אחד. את מקומם תפשו שולחנות כתיבה ושרטוט, מכוונות כתיבה וחשבון. שני טלפונים זמזמו בלי הרף. כאחד החדרים התנהלה ישיבת חירום של הנהלת החברה, על סהרת השפה הגרמנית. בראשה ישב מנהל החברה, הנס מולר.

השוטרים נכנסו לפעולה. הם הסתדרו ב' שרשרת-ענק, דחפו את השובתים הצידה. "מר מולר, החצר והכניסות פונו משובתים. אתה יכול לצאת ולבדוק בעצמך," הודיע לבסוף מפקח ראשון מצוחצח, לדייר הנצור.

אלות ומכשניים

ב בית גדול אחר, בחיפה, התנהלה אותה שעה ישיבה שניה. בראשה ישב מזכירה הכל-יכול של מועצת פועלי חיפה, ח"כ מפא"י יוסף אלמוגי. גם כאן זמזמו הטלפונים. דובר המועצה, אריה שטיין, קיבל את הידיעות שהגיעו מהעיר התחתית. "המש' טרה אסרה כבר יותר מ-20 שובתים. מכים אותנו!" הודיע הקול הנרגש מעבר לקו. שרשרת של שוטרים ניצבה עלידי חנות אתא. בדרך העצמאות. המשמרת שעמדה מ' אחורי השרשרת מנתה 300 פועלים. השלט "שביתה" התנוסס גם כאן מעל הראשים הוועפים, שהביטו בעקשנות בנקודה אחת ויחיה: דלת החנות הפתוחה.

לפתע נשמע רחש בשורות השובתים. בחור צעיר יצא את החנות, כשחבילה ארוזה בידו. "בירז!" זעקו 300 פיות. "החזיר את המכנסים לחנות!" צעקה פו' עלת מבוגרת, כשהיא פורצת את שרשרת השוטרים ומסתערת אל הבחור שצעד בצע' דים מהירים. בעקבותיה גאו עשרות שובתים, ניפצו את שרשרת לובשי המדים, השוטרים שלפו את אלותיהם, החלו מנחיתים מכות על ימין ועל שמאל, ללא הבחנה. "מנסים למנוע אותנו מלמכור בקמעונות ליחידים," הסביר בצורה מקצועית מזכיר הנהלת אתא יעקוב אברהמיוב, שהגיע למקום על מנת לראות את המהומה מקרוב. "הפקר' דים לא באו היום לעבודה. אבל זה לא יעזור להם. החלטנו להפעיל את החנות בעבודת המנהלים עצמם."

לעורך-הדף הצעיר ישראל גיל, יועצה המשפטי של מועצת פועלי חיפה, היתה דעה אחרת לגמרי על הסיבות למהומה: "זוהי פרובוקציה... מולר שלח אנשים לק' גות בחנות. הנהלת אתא שכרה אנשי אג' רוף על מנת לשבור את השביתה. המשטרה צריכה לשמור על התאפקות גדולה יותר."

מלחמה עד הסוף

בין המתעוררות להסתערויות הסבירו השובתים לעוברים ושבים את הסיבות לשביתתם: "ישנן חמש סיבות לשביתה: העלאת שכר; הקמת מועצת יצור משותפת למעביד ולעובדים; ביטול האיום בפיתורים בניגוד להסכם העבודה; הקמת קרן פנסיה והקמת קרן תגמולי, הבראה וחופשה; חי' דוש ההענקת הכספית שהושגה אחרי ה' שביתה הגדולה ב'1949 ובוטלה עלידי מולר בחודשים האחרונים."

מנחם מינוביץ, 24, הוא נשוי ואב לילד בן שנתים ורבע. כשהשתחרר מהצבא, סודר עלידי הלשכה לעבודה באתא ומאז הוא עובד במחלקת האריגה. "אלמוגי הבטיח שההסתדרות תתמוך בנו. מולר מתכוון לשביתה עד הסוף ו'1700 הפועלים של המפעל החליטו גם הם לשבות עד הסוף. אותנו יהיה קל מאד לשבור, אם הפועלים במפעלים אחרים לא יתמכו בנו," הסביר. "אני גר אצל פועל שעובד כבר 22 שנה באתא. הוא בן 74 ועובד עדיין במטחיה."

סיפר משה לגומז, טוהה, גם הוא שובת. "מולר מסרב לתת לו פנסיה. אצלנו אין קרן פנסיה והפועלים צריכים לעבוד עד סוף כוחותיהם. עכשיו מולר רוצה לפטר

שובתת לאה עדי, 16, עומדת במשמרת ליד חנות אתא בחיפה. לאה עובדת שמונה שעות ביום במקום שש, כפי שקובע החוק.

המעביד הנס מולר, ליד ביתו בכפר אתא, לאחר שתגבורת השוטרים הצליחה להזוף את משמרת השובתים: "זוהי חוצפה יוצאת מגדר הרגיל להתפרץ לבית פרטי."

שובת סידי עמיר, עובד במפעל למענה מחמש שנים, נשוי ואב לילד בן תשע: "במקרה שהשביתה תמשך הרבה זמן ההסתדרות לא תתן לנו למות מרעב."

אסיר מבין משמרת השבתים, ליד חנות אתא בחיפה, מובל על ידי השוטרים אל חדר מדרגות סגור, ששימש חדר מעצר זמני. השוטרים לא הסתירו את אהדתם לשבתיים הטרוגים.

את השביתה ב.אתא חאקי

אותו ולהביא פועל צעיר במקומו. אבל פנסיה הוא לא יקבל.
"מולר רוצה לשבור את האיגוד המקצועי של הפועלים", הוסיפו דוברי בית הפועלים, "שנתים חיתרנו לו והסכמנו לחכות. עכשיו נלחם עד הסוף".

חאקי למחמה

ע נוד עניבת פרפר צבעונית, ל- בוש מקטון כחול ומכנסי צמר, גיהל הנס מולר את המערכה נגד השבותים מביתו בכפר אתא. "לפי המאזן לשנת 1956 ירדו הרווחים הכוללים של אתא וחברות הבת שלה ל-250 אלף ל"י לפני ניכוי המס, לעומת 750 אלף ל"י לשנת 1955". טען במכתב ששלח לוועד פועלי, לפני השביתה. "לא נוכל כמובן להעלות את השכר". מולר, 61, יליד וינה ומנהל מפעלי טקסיל ב-1933, הניח בעל המניות העיקרי בחברת אתא טקסיל בע"מ, וידוע כאיש תקיף וקשה מאד. כמנהל ה- מפעל הגדול ביותר בארץ ומעבידים של 1700 פועלים הוא מסרב בעקשנות להציג טרף להתאחדות בעלי התעשייה, משום ש- לדבריו היא אינה מתאימה אלא לבעלי מפעלים קטנים בלבד.

גם הצד שכנגד היה תקיף וקשה לא פחות. אלמוגי הודיע כי לא יחתר. מאחוריו התייצבו פועלי אתא, בטוחים בצידוקת תביעוניהם. את העורף הבטיחו פועלי חיפה, המאורגנים רובם ככולם בהסתדרות העובדים, וכוחה הכלכלי הגדול של ההסתדרות. "הפעם נלחם עד הסוף. נוכח למולר כי אינו יכול לעשות ככל העולה על רוחו". לא היתה זו הפעם הראשונה שפועלי אתא התכוונו למחמה עד הסוף. "לפני שנתיים רצינו להכריז שביתה. לא יכולנו לסבול יותר. גולדה מאירסון היתה שרת העבודה והיא התערבה בשביתה. הבטיחו

לנו הרבה הבטחות יפות, אך לא יצא מזה כלום", סיפרו חברי הוועד. פעם אחרת נקבעה השביתה לחודש אוקטובר, בשנה שעברה. ערב השביתה החל מבצע סיני ושני הצדדים החליטו לחתור על מלחמתם, כדי לספק חאקי למלחמה אחרת. "עכשיו לא נחתר יותר. מספיק משכו אותנו באף", נשבע אלפאזי ניסים, אורג ואב לשני ילדים ומפרנס אם זקנה ושני אחים צעירים. "זוהי הפעם הראשונה שאני שובת, אבל אני מרגיש שכוח גדול אתנו".

אגדה אתא

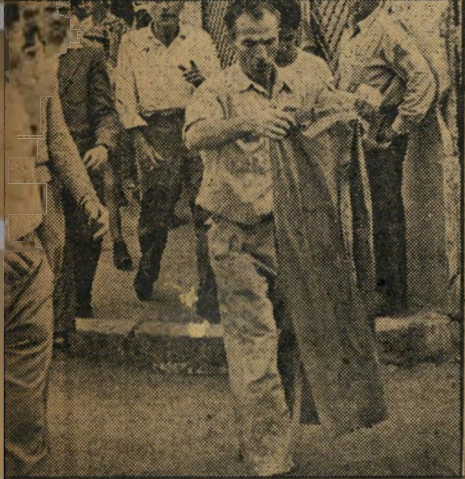
ר שנה אגדה שהתנאים באתא טובים יותר מבכל בית חרושת אחר, הקידים רפואה למכה אחד מחתיקי המפעל, "זה היה פעם. עכשיו הכל אחרת. מאז שהנס מולר קיבל את המפעל מידי אריך מולר, שהוא היום בעל מולר. ד"ר בכורדאני, הש" תנה הכל לדעה. עכשיו התנאים הם הרבה יותר גרועים מאשר במקומות אחרים". בללי לאה, עובדת המתפרה, הוסיפה פר- טים משלה: "דורשים שנעשה גורמות גור- לות. משלמים בעדן פרמיות, אבל בלי שום יחס לתפוקה. ביום שאני עושה 20 חבילות כיסים אני מקבלת לפעמים פחות פרמיה מאשר ביום שאני עושה 15 חבילות. זה תלוי במצב הרוח של המנהלים". התרופה שהוצעה עליידי ועד הפועלים לענין הנורמות והפרמיות היא הקמת מועצת יצור משותפת, כנהוג בכל מקום עבודה. אולם מולר לא נטה להסכים: "אם הפועלים יעשו את שלהם כפי שההנהלה עושה את שלה בענין זה, נשיג את הרצוי ואת החיוני לשני הצדדים גם יחד. לא נוכל להסכים לערוב התפקידים והסמכויות". כאשר התקרבה השביתה לסוף השבוע ה- ראשון שלה, המשיכו המשמרות ליד בית ה- חרושת, ביתו של מולר והחנות בעיר ה- תחתית לדבר על "אחדות", "סולידאריות" ו"מלחמה עד הסוף". מולר, מצדו, דבר בנוסח של "לא נכנע לדרישות אלמוגי ו- חבריו". לא היה ספק כי בסופו של דבר יהפוך קרב הענקים, בין מולר ומועצת מנהליו לבין אלמוגי ו-1700 פועלי אתא, לאחד ה- קרבות הכלכליים הגדולים ביותר ולאחד מסכסוכי העבודה החמורים ביותר בכל שנות קיומה של מדינת ישראל.

שובתת מתווכחת במרץ רב עם שוטרים המנסים ללא הצלחה, לסלקה ממשמרתה.

שומרים מגינים על חנות אתא. לאחר שקונים מעטים נכנסו על אף המשמרות.

מכנסי המריבה. השבותים הצליחו להוציא בכוח זוג מכנסיים זה מידי צעיר שקנה אותו באחת החנויות המושבות.

פועל וותיק במפעל התעלף, בעת הסתערות המשמרת שצרה על ביתו הפרטי של מולר. חברי הוועד מטפלים בפועל השוכב על דשא הווילה, מחכים לבואו של האמבולנס. אמבולנס אחר הובהל לחנות אתא, שם התעלף אחד הפועלים, שהוכה באלות.

המשמרת מתולוננת בפני עורר-הדין ישראל גיל (הראש הגבוה), נציג מועצת פועלי חיפה, על יחסה של המשמרת.

מצאתי ילדה בחדר

- מאת שמואל רויס -

שק עות עמוק בחוריהן. היה לה מבט מיר
אש. היא לבשה בגדים בלויים ומוזמרים.
לידה נראתה הילדה כמו מלאך טהור. מחי
אמר לי לא להתערב, אולם רגשותי התגברו.
השבתי בלבי: כמה וכמה אנשים יהיו מאו
שרים לגדל תינוקת כזו. במהירות חלפה
בראשי רשימת מכרי, שהיו מסוגלים לאמץ
ילדה כזו. לא הססתי הרבה. החלטתי במקום
שאעזור לאם לסדר את בתה.
עטפתי את התינוקת בשמיכה ויצאתי לי
רחוב. ידעתי שמראה הילדה ישכנע לבבות
יותר מאלף מילות שכנוע. הכתובת הראד
שונה אליה הבאתי את אילנה היתה דירת
מכרים, שכבר מזמן אמרו לי שהם מוכנים
לאמץ ילד. כאן נתקלתי באכזבה הראשונה.
השכנים אמרו לי שהם עברו לחיפה. התי
קשרתי עמם לחיפה ושם מסרו לי שהיה
זה מאוחר מדי: הם כבר מצאו ילד.
אולם האכזבה הראשונה לא דיכאה את
רוחי. יצאתי שוב לרחוב, במטרה למצוא
בית לאילנה ויהי מה.

"מחיה! מדהימה!" מן החוץ נשמעה
"ספירתו ההיסטרית של תינוק. תינוק
בבית המלון שלי? מה לו כאן? הרי בבית
מלון זה גרים רק גברים!
יצאתי למסדרון האפל, לכר מה פשר
הצווחות. בחדר המדרגות, על כסא רעוע,
שכבה תינוקת וצווחה. עיניה היו עצומות,
פניה אדומות מרוב מאמץ. אני רוק ומעלים
לא היה לי כל נסיון עם תינוקות. אבל איך
יכולתי לעמוד ולתת ליצור האומלל הזה
לצעוק? ניגשתי אליו והרמתי אותו בזרר
עויתי. יצור כה קטן!

כאילו במטה קסמים, השתנו פניה של ה
תינוקת. היא פתחה את עיניה הכחולות,
נעצה בי מבט עמוק והחלה לחייך. זו היתה
אהבה ממבט ראשון. לא ידעתי עדיין באיזה
דרך יסורים תובילני אהבתי החדשה ורק
עמדתי תוהה במסדרון, לא יודע מה לעשות
עם החבילה החיה שבזרועותי.

בחדר המדרגות של בית מלון תל-אביבי מסוג גרוע מצא שמואל
רויס תינוקת בת ששה חדשים. ממררת בכני. אדם אחר היה
מוסר את הילדה למשטרה ושוכח את כל הפרשה. אך רויס. כן
61. המתגורר באותו מלון מזה 12 שנה. לקח את הילדה תחת
חסותו. הוא מצא את אמה-מפקירתה. דאג לטפל באם ובבתה.
התרוצץ במשך שבועות כדי למצוא בית לתינוקת האומללה.
סיפורו וסיפורה של האם הם מיסמך עובדתי מזעזע. על צורת
הטיפול בישראל בתינוקות מוכי הגורל המחפשים להם בית.

איל
שיש
כך
לכל
כנע,
בתוכי
אנושי
ולתת
החור
אילו
הש
במלון
לה
מלון
דרכי
ארוחה
חיחול
שות
מלון.
במש

מה לעשות? חושב עובד ההסרטה שמואל רויס, שמצא את עצמו לפתע אפטרופוס
של אילנה, תינוקת בת ששה חודשים, אותה גילה, מוזנחת וממררת בבכי, בחדר המדר
רגות של בית המלון בו הוא מתגורר. אילנה שוכבת על מיטתו, כשבפיה מוצץ.

הסתובבתי בעיר כעני המחזר על הפתחים.
מכל דלת שפתחו לי, הביטו בי בעין חשד
דנית. תיארתי לעצמי מה חושבים האנשים
בליבם: הילד שלו, והוא רוצה להיפטר ממנו.
כמעט בכל מקום ענו לי את אותה הת
שובה: "הילדה נזמרה מאוד, אבל בשביל
מקרים כאלה יש מוסדות. זה לא ענינו."
באף מקום לא הציעו אפילו לתת לילדה
משהו לאכול. במשך הימים שהסתובבתי עם
אילנה ברחובות האכלתי אותה מכל מה ש
בא לידי. לא ידעתי מה אוכלים ילדים.

לבסוף הסכימה איזו משפחה ייקת להח
זיק את הילדה — אבל רק לשלושה ימים.
הסכמתי. חשבתי שבשלושה ימים אמצא
בחדאי פתרון.

★ ★ ★

אילו היתה יתומה

אילו היתה יתומה אילנה יהיה מהורים או
אילו הייתי מוצא אותה מבלי לדעת מי
הם הוריה, היה המצב פשוט מאוד. אז אפי
שר היה לסדר אותה באחד ממוסדות ה
סעד. אולם במקרה כמו של אילנה לא היה
שום מוסד מוכן לטפל.
בכל המוסדות שפניתי אליהם היו ה
פקידים מאוד אדיבים, אולם זיהתה להם טע
נה הגיונית: "לאילנה יש הורים המסוגלים
לעבוד. לאמה יש משפחה די אמידה. אסור
לנו ליצור תקדים של טיפול בילדים כאלה,
אחרת לא יהיה לדבר סוף."

לבסוף הופיע שוער בית המלון. "של מי
הילדה הואת?" שאלתי אותו.

הוא השיב כי בלילה הקודם הופיע בבית
המלון זוג עם תינוקת, שביקש חדר ללילה
אחד. בדרך כלל אין השוער מוכן להשכיר
חדרים לזוגות, אך למראה האם העייפה ש
נשאה את התינוקתה על ורועה, התרכך לבו
והוא נתן להם חדר. בבוקר הסתלקו, בהש
אירם את הילדה אחריהם.

ראיתי שהעניין מסובך והחלטתי לא להת
ערב. סוף-סוף, תינוק נטוש הוא עניין של
המשטרה, לא שלי. הנחתי את הילדה על
כסא והלכתי. היא התחילה מיד לצווח.
בערב שמעתי מהשוער כי האם הופיעה
שוב ולקחה את התינוקת. נרגעתי.

★ ★ ★

בית לשלושה ימים

בוע אחרי אותו בוקר, התכוננתי
לצאת בערב מבית המלון. במדרגות
פגשתי שוב את התינוקת. הפעם היתה עם
אמה. עצרתי אותן לשיחה. האם סיפרה לי
כי שם התינוקת אילנה וכי הינה בת ששה
חודשים. היא דיברה מתוך לב מלא מרידות,
גוללה בפני סיפור טראגי. "אין לי אף פרו
טה בכיס." סיממה לבסוף, "ואני לא יודעת
מה לעשות עם הילדה. אני מוכנה לתת או
תה לכל מי שירצה לקחת אותה — רק ש
בתי תמצא בית!"
התבוננתי באם. היא היתה צמוקה, עיניה

כף לפה. שמואל רויס מאכיל את התינוקת הנטושה. היו ימים שבהם לא בא כל
אוכל לפיה של התינוקת. בימים אחרים ויוזנה אילנה מאבקת חלב ובננות — מזון
בלתי מספיק לגילה — נדבת דיירי המלון, גברים כולם, שמצאו עצמם פתאום מטופלים בה.

תי
לנה
היה
לנה
בית
מדרג
הא
תמצ
רוב
כש
סנים
מין
צחקו
לא
לדבר
לדאר
צאתי
יש
היטה
היה
והם
יספל
רק
אם
וכך,
אחת
יסר
את
פוז
היה

יה, ומנסה למצוא לה בית ומזון?

מדרגות

המשטרה מתערבת

"קרן ילדנו" היא מוסד לאומי, ש-
מטרתו להציל את ילדי ישראל מצי-
פוני המיסיון. כשפניתי למשרד ה-
אגודה ברחוב קרל נטר בתל-אביב, הם לא
רצו תחילה אפילו לשמוע לדברי. רק אחרי
שסיפרתי להם שהילדה היתה לילה אחד ב-
מיסיון, החלו להתעניין במקרה. אולם הם
לא יכלו לעשות הרבה. הם נתנו לי רק
פתק לבעל המלון, שישכן את הילדה על
חשבונם לכמה ימים, וסידרו להם כניסה
למטבח זול לנצרכים. אבל בתום מספר י-
מים הודיעו גם הם שאינם יכולים לעזור.
העניין הסתבך. אחרי ימים ארוכים של
חיפושים והתרוצצויות מצאתי את עצמי
עם תינוקת על הידים — תינוקת שאיש
אינו רוצה בה. כסף לא היה יותר ובעל
המלון לא הסכים עוד להלין את האם והי-
לדה חינם. "זה לא עזרה סוציאלית כאן",
אמר.

יכולה לגזע ברחוב, אולם מכיון
הורים — איש לא ידאג לה.
יו שלוש הימים. אחרי שפניתי
לדוד האפסרטי, הייתי יכול להי-
ץ את ידי מכל העסק. אבל משהו
הניח לי. לא האמנתי שאין רגש
לסוגל להתגבר על הביורוקרטיה
סה לילדה אומללה. הוגג זייקי
אילנה; היא שמחה לקראתי כ-
ה אוצר.
אותה על אחת המיטות הפנויות
שלא היתה מיטה פנויה, סידרתי
משני כסאות מחוברים. שוער ה-
הציע לי כמה עצות נבונות, על
ול בילדים. למדתי להאכיל אותה
ל אבקת-חלב ובננות, להחליף את
לרחוץ את פניה. לא היו לה דרי-
ל לחינוך. כשהייתי נעדר מהי-
לא היתה אוכלת יום תמים.
חיפוי שמעתי על אשה בגבע-

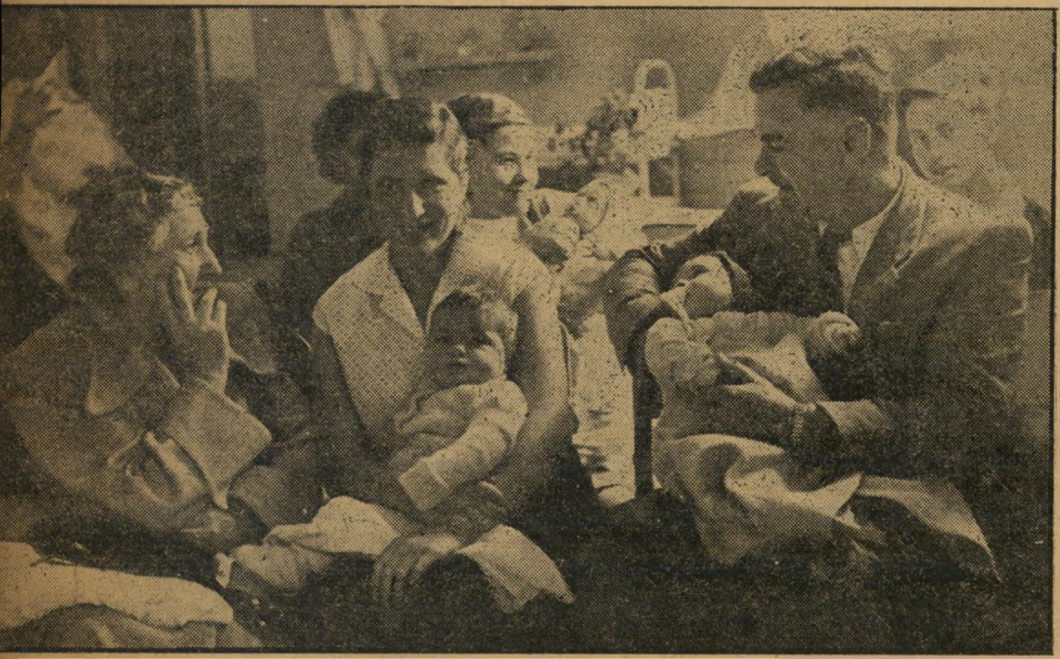
מי רוצה אותי? שואלות עיניה של אילנה, תינוקת בת ששה חודשים שהופקרה על-ידי אמה, מחוסר
אמצעים מתאימים להחזקתה. במשך שבועות התגוללה התינוקת החמודה מבית לבית ומיד ליד, מבלי שימצא
איזה מוסד או אדם כלשהו, שיהיה מוכן לקבלה ולספל בה. היא נמצאת עתה באופן זמני במוסד האם והילד.

במושב הזקנים שברחוב יבנה בתל-אביב, מוצאת אילנה אנשים המוכנים לספל בה
באופן זמני. האחות המטפלת של מושב הזקנים, הנראית כשהיא מאכילה את התי-
נוקת, ריחמה עליה, הסכימה להאכילה פעם ביום. את המזון חוסכת האחיות ממזונה היא.

מלחמה במיסיון. זוהי מטרתה של האגודה קרן ילדנו, הפועלת להצלת ילדי ישראל
מציפורני המיסיון הנוצרי. אולם כאשר פנה אליה שמואל רויס בבקשה להציל תינוקת מן
המיסיון, לא היו בידי האגודה די אמצעים לסדרה במוסד, תרמה טכוס קטן לכמה ימ"לנה במלון.

בשורת האמהות היושבות עם ילדיהן בטיפת חלב שבבית שטראוס, נמצא גם שמואל רויס, כש-
בזרועותיו הילדה העזובה. למרות התנאים הקשים בהם נמצאות התינוקות, נשאר מצב בריאותן תקין ולמרות
לא חלתה מחוסר מזון או מקור. בטיפת חלב לומד הגבר המזוקן את היסודות האלמנטריים בטיפול בתינוקות.

יפשה ילד לאימוץ. לקחתי את אי-
צותי ונסעתי אליה. כשבאתי לשם
לי שהנה בא הקץ ליסורים ואי-
סוף סוף את ביתה. בעלת ה-
ה מאוד לבבית: "אינו ילדה נח-
לדה. היא תהיה לי כמו בת."
ה הציעה לתת לאם חדר, עד שי-
ה סידור. בירכתי את האלוהים על
אולם זה היה מוקדם מדי.
לי למקום עם האם, קיבלו את פני
מור: של שתי נשים שכונות: "אינו
זו וזו לתת עבודה לאשה מסכנה!"
ח את הממורה והסתלק מכאן!
לתי להתמין למשמע אוני. ניסיתי
בעלת הבית, אולם לא נתנו לי
תה. עד היום אני מצטער שבי-
ש שכחתי לקלל אותן כראוי.
אולי אנשים החושבים שהמיסיון
ם יהודיים. אני נוכחתי לדעת את
מור: הצעתי להם לקבל ילדה —
זו. "יש מוסדות יהודיים, שהם
דה", אמרה לי גיוריה קשוחת פנים.
נענתי אותה שגם הילדה וגם ה-
ה, ניאוזה לאכסנם ללילה אחד.
לו ליל שבת, הצילו הנוצרים נפש
דאל, כי, כאשר הלכתי ברחובות
האם ובהם, היתה האם כה מיו-
שהפליטה במר ליבה: "לא רוצים
מפני שיש לה אמה. אני אק-
או יהיו מוכרחים לקחת אותה."
שוכנע שהיא תעשה זאת.
★ ★ ★

מדוע הפקרתי את בתי?"

- מאת רינה לוקאס -

הילדה לא אוכלת איתי ביחד. סידרו לנו ארוחה במטבח זול. הייתי שם פעם ויותר לא אלך לשם. בגלל קצת דיסה ולחם אני לא רוצה שידקרו אותי בעיניים. הייתי בכל המוסדות; באף מוסד לא רוצים לקבל את הילדה. אומרים שאם מישהו יחתום לי על ערבות שאני אעבוד ואשלם בעדה, אז יקחו אותה. אין מי שיחתום בשבילי. אבא שלי לא רוצה להכיר אותי יותר.

אילו הייתי יכולה להשאיר את הילדה אצל מישהו ביום, הייתי עובדת ומרוויחה כסף. אני מוכנה אפילו למסור את הילדה לגידול ולאיומן, בתנאי שיתנו לי לבקר אותה ו- לראות אותה.

★ ★ ★

הזמן עובר לאט לאט. אנשים טובים בבית המלון ניסו לסדר את הילדה ויא הצליחו לעשות כלום. כשהייתי כבר על סף היואש מסרו לי כתובת של משפחה בטנ"י טורה, שרוצה לאמץ ילד. נסעתי לשם ברכבת. הגעתי בלילה וטעיתי בדרך. הלכתי בכביש בחושך שעות שלמות, כשאני מחזיקה את אילנה בזרועותי וחבילה על גבי.

למשטרת אילת והסמל התורן אמר שנפנה לרב. אבל תומאס לא רצה ללכת לרב.

היינו באילת ששה שבועות. כמה ימים הוא עבד בכל מיני עבודות. אבל בשום מקום לא התמיד. ראיתי מה המצב ואמרתי לו: "אתה יודע מה, תמכור את הרדיו ותיסע עם הילדה לסדר אותה במוסד בחיפה". הוא קיבל 150 לירות. ליוויתי אותו עד האוירון ואמרתי לו שהדבר הראשון שיעשה שיכתוב לי מה עם הילדה.

אני נשארת באילת ועבדתי בתנובה הימית. הייתה לי עבודה טובה. חיכיתי שבוע ולא קבלתי שום מכתב. התחלתי לדי-אוג. הילדה היתה כל מה שהיה לי בעולם; היא היתה הנפש היחידה שאהבתי אותה. לא יכולתי לישון מרוב פחד מה קרה לה.

★ ★ ★

באחד הימים באה משטרה לחזורי ו- עצרה אותי. לא ידעתי מה הם רוצים ממני. אבל בלב שלי הרגשתי פחד איום, שמא קרה משהו נורא. לא רציתי אפילו לחשוב על מה שיכול היה לקרות. במשטרה התחילו לחקור אותי איפה בעלי ואיפה הי-

יודעת אם אהבתי אותה, אבל הייתי בודדה. הוא היה צעיר ממני בחמש שנים, גבר צעיר ובריא. אבי התנגד לנשואים שלנו. "אין את יכולה להתחתן עם בחור שלא יודע את מלה תורה?" שאל אותי. הוא לא היה מרוצה מההתחנה. הוא נתן את הכסף ולא בא למסיבה. התחתנו בועד הקהילה. היו שם רק כמה מכרים. חשבנו שנעבוד ביחד, נעשה כסף ונוכל להיות כמו בני אדם.

★ ★ ★

אבא נתן לנו חדר. הוא גם שלח קצת רהיטים. חודש אחרי ההתחנה נכנסתי להריון. אבל כבר אז לא היו החיים שלנו מאושרים. בעלי לא מצא עבודה, התחיל לנדנד לי והחלו מריבות בינינו. פעם, בשעת מריבה, הוא הכה אותי. אחר כך בא וביקש סליחה. "תסלחי לי, אני לא אשם, המצב עושה אותי כזה", התנצל.

אני המשכתי לעבוד בהדבקת קופסאות והוא הסתובב ברחובות. התקיימנו ממכירת

הכרתי את תומאס בנשף רקודים לפני שנתיים. הלכתי עם החברה שלי לאיזה נשף ברחוב שינקין. התזמורת ניגנה, היה מצב רוח. האנשים רקדו ושרו. שתינו קצת והרגשתי את עצמי טוב. רקדתי עם כמה בחורים. אבל הרגשתי שבחור אחד שם לב אלי במיוחד. עשינו הכרה.

הוא ליווה אותי הביתה. תומאס היה בחור גבוה, מוצק ויפה, בחור שכל נערה חולמת עליו. אני הלכתי על ידו ושחקתי. הוא דיבר כל הזמן. תחילה לא שמתי לב כל כך למה שהוא אומר אבל פתאום, אני לא יודעת למה, נגעו דבריו אל לבי. הוא סיפר לי ש-עלה מהונגריה לפני חשע שנים. המקצוע שלו הוא חייטות, אבל בזמן האחרון אינו עובד. הוא סיפר שאינו יכול להתקשר ל-מקום עבודה קבוע מפני שהוא מרגיש את עצמו בודד בחיים, בלי מטרה. כשהיה ילד קטן התגרשו הוריו. הוא התגלגל ממוסד למוסד.

לידה לרא מקלט. מדרגות בית המלון וכניסות לבתים אחרים שיכנו את האם ובתה, שלא מצאו קורת גג לראשן בעיר של 300 אלף תושבים ומוסדות טעד רבים.

מקלט לידה לאילנה במשך לילות קור רבים, שימש משרד בית מלון תל-אביבי מדרגה נמוכה. על גבי שתי כורסאות נפרשה שמיכה, ששימשה כמצע לגופה הרך של התינוקת.

קרוב לחצות עצר נהג והסכים להסיעני לי-חיפה. הוא הביא אותי לתחנת המשטרה וברח עם החבילה.

כשחזרתי לתל-אביב כבר לא האמנתי ש-מישהו יכול לעזור לי. הלכתי עוד פעם ל-קרן ילדינו ושם לא רצו לדבר איתי. ישבתי על המדרגות. הם קראו למשטרה שתאסור אותי. אחד השוטרים שריחם אלי אמר לי: "תעזבי את הילדה ברחוב, אז מישהו יהיה מוכרח לספל בה".

עשיתי כך. זה היה במוצאי חג העצמאות. כשכולם חגגו והעיר היתה מליאה אנשים שמחים. עזבתי את הילדה במלון והלכתי לי, לא חשוב לאן. שמעתי מהאנשים שהמשטרה לק-חה את הילדה והביאה אותה למוסד. הח-לסתי שיותר לא ימצאו אותה. לא חשוב מה יהיה אחי; העיקר שלאילנה יהיה איפה לגור ומה לאכול.

אחרי כמה ימים עצרה אותי המשטרה ברחוב.

ישבתי לילה בבית הסוהר ובבוקר לקחו אותי לשופט. הוא אמר שיאסרו אותי אם לא אקח את הילדה. לא היה איכפת לו שאין לי איפה להחזיק אותה. לא רציתי לשבת בבית הסוהר; הסכמתי לקבל את הילדה חזרה.

עכשיו שוב אני מסתובבת ברחובות, מ-בלי שאדע מה יהיה מחיר.

ילדה שלי. אמרתי להם הכל, אבל הם לא אמרו לי מה קרה. שיחררו אותי בערבות ואמרנו שאני צריכה לנסוע למשטרת רמת-גן לחקירה.

באותו יום קראתי בעתון שעצרו את בעלי אחרי שזרק את הילדה שלנו עלידי בית החרושת של אבא שלי. לא ידעתי מה לי-עשות. חשבתי באותו רגע שאשתגע. הייתי יכולה להרוג מישהו. למחרת נסעתי לתל-אביב.

רציתי לראות את הילדה שלי. הרגשתי שהלב שלי מתפוצץ. הסתובבתי בעיר כמו משוגעת ולא ידעתי איפה להתחיל לחפש. במקרה פגשתי את בעלי ברחוב, שאלתי אותו איפה היקדה והוא רצה להכות אותי. רצתי מיד למשטרה והשוטרים המיניו גם את בעלי. הם עשו פשרה בינינו והוחלט שלמחרת ניפגש בועד הקהילה כדי להתגרש. חיכיתי בועד הקהילה עד שבא בעלי. בד-רועותי החזיק את אילנה שלי. כמעט ש-בכיתי. לא היה איכפת לי מה שיקרה ורצתי ולקחתי את הילדה מידי. נישקתי אותה וניענתי אותה. כשהרמתי את הראש כבר לא ראיתי את בעלי. הסתובבתי עם הילדה ב-רחוב. היתה לי מזודה עם חפצים. בלילה נכנסתי לחדר מדרגות, שמתי את הילדה בתוך המזודה וכך עבר הלילה.

מאז נשארת עם הילדה כל הזמן. יש ימים שאני לא אוכלת בכלל ויש ימים ש-

חפצים שונים מהבית. בעלי לא סיפר לי-מה הוא עושה כל היום. אבל תמיד היה מתחרט על מעשיו ומבקש סליחה. כל המכרים שלי אמרו לי: "אין דבר, אחרי שיהיה לך ילד הוא ישתנה ויהיה בסדר".

ובאמת בהתחלה זה היה כך. כשנולדה לי הילדה הוא היה נורא טוב אלי. הוא ביקש שנקרא לה אילנה; השם מצא חן בעיניו. לי לא היה איכפת. אבא קנה לו או תלת-אופניים כדי שיתחיל לעבוד. הוא יצא פעם ופעמיים וחזר בלי עבודה. אחר כך התחיל לבקש ממני שנמכור את האופניים. מכרנו את האופניים והכסף נגמר במשך כמה ימים.

לא היה לי זמן לספל הרבה באילנה. כל הראש שלי היה מלא דאגות מה יהיה איתנו. האבא שלי אמר: "ספשים, תסעו לאילת. שם אפשר להרוויח ולחיות". מכרנו את החדר שאבא נתן לנו. קבלנו 700 לירות בעדו והלכנו לקנות קרטיסי טיסה לאילת. אבל לפני שנסענו אמר לי בעלי שהוא רוצה לקנות רדיו, שלא יהיה לו משעמם באילת. קנינו את הרדיו הכי טוב, ב-350 לירות, ובעלי קנה גם שעון יפה.

באנו לאילת והלכנו לבית של החבר שלו. הוא היה גם כן נשוי. גרנו אצלו. החבר היה אוכל ושותה וישן כל היום. בעלי הסתכל על החבר ועשה כמראהו. התעצבנתי עליו והתחלנו שוב לריב והוא היכה אותי. רצתי

"זה השפיע עלי נורא." אמר לי: "כשהיה לי פעם ילד, לעולם לא אתן לו להיות ב-מוסד". כאילו לא הייתי לידו החל תומאס לרקום חלומות. הוא סיפר עד כמה שהוא מעוניין שיהיה לו בית ושיוכל להיות כמו בן אדם, מפני שמעולם עוד לא ידע מה זה בית.

הבנתי אותו טוב. באותו זמן היתה לי אותה ההרגשה בדיוק. אני נולדתי בפרלניה לפני שלושים שנה. כשהייתי ילדה קטנה מתה האמא שלי. אבי התחתן עם אשה אחרת ועלינו ארצה. לא הייתי בת יחידה, אבל תמיד הרגשתי את עצמי לבד. לאבי יש בית חרושת לקופסאות ברמת-גן. הייתי פעם נשואה אבל נשואי לא עלו יפה והת-גרשתי. אותו זמן הייתי עובדת בקופסאות קרטון או באריות גרות.

אחרי אותו לילה נפגשנו עוד כמה פעמים. גרתי אצל חברה שלי והוא היה בא לשם מדי פעם. באותו זמן סיפר לי שהיה בנגב כמה חדשים, עבד והרוויח הרבה כסף. אבל במלון גנבו לו את כל הכסף - ובלי כסף אינו יכול להתחיל בשום עבודה. אמר לי הכנסתי אותו שיעבוד בבית החרושת ל-גרות. הוא עבד כמה חדשים והרוויח. "לעו-לם לא אשכח לך מה שעשית בשבילי", הודה לי.

כמה חדשים היינו ביחד. אחר כך החלטנו להתחתן. זה היה לפני שנה וחצי. אני לא

כל הזכויות שמורות

● **האמרישילד יצטרף לקיבוץ ישראלי.** בביקורו האחרון סיפר מזכיר האו"ם למארחיו הישראליים על התפעלותו מאורח החיים הקיבוצי, ציין כי הוא רוצה להכירם מקרוב יותר. לפני צאתו סוכס כי את אחת מחפשותיו הקרובות יבלה האמרישילד בקיבוץ.

● **מיבחן מעשי לירידות המוצהרות של האמרישילד כלפי ישראל יועמד לפניו בעתיד הקרוב ביותר.** יהיה זה כאשר תובע בפני מועצת הבטחון דרישת סוריה כי הגשר הישראלי, שהוקם באזור החולה, יפורק, בפקודת האו"ם. עמדתו של המזכיר הכללי, לגבי דרישה זו, תישא משקל רב, מאחר שמועצת הבטחון הנסק הישראלית-סורית כבר הביעה את דעתה נגד העמדה הסורית.

● **קבוצת רבנים ישראליים עשויה לבקר בעיר העתיקה של ירושלים.** למלוא 100 שנה להקמת בית הכנסת הגדול חורבת רבי יהודה החסיד בעיר העתיקה, פנתה הרבנות הראשית אל ממלא מקום ראש מטה המשקיפים של האו"ם בבקשה להסדיר ביקור של קבוצת רבנים בחצר החורבה, לעריכת תפילות על שרידיו של בית הכנסת שנהרס לאחר כיבוש הרובע היהודי על ידי הלגיון הערבי. בתשובתו הודיע קצין האו"ם כי קיימים סיכויים לביצוע הביקור.

● **החלטת ישראל לשגר את האניה "ינס טופט" מסביב לאפריקה ולא דרך הסואץ, לא תהווה תקדים קובע.** עדיין קיימים הסיכויים כי אניית מיהן ישראלית תשוגר לתעלה, כדי לגייס דעת קהל ותמיכה פוליטית לפתיחתה ללא תנאי של התעלה בפני סחר ישראלי. נוסף לזאת יעמדו בעלי אניות אמריקאיות ואנגליות על זכותם להעביר מיסענים לישראל וממנה, דרך הסואץ.

● **יחסי ישראל-ארצות הברית, שהתבהרו מאז כניעת ממשלת ישראל בעניין הפיוט, ומאז חידוש המענקים, עלולים להתערפל שוב.** מתגברת בסטייט-דפרטמנט הנטיה לנסות ולפייס בכל זאת את גמאל עבדל אל-נאצר, על חשד בן ישראל, לרודן מצרים יוצע, תמורת השתלבותו בדוקטרינת אייזנהאואר, כי ארצות הברית תפעיל לחץ ממשי על ישראל, שתוותר על חלק משטחיה ותקבל בחזרה חלק גדול מפלטי מלחמת תש"ח.

ישראל תיחלץ ממוכך זה, על ידי סירובו של עבד אל-נאצר לקבל את הצעות וושינגטון. כשלושה של הצעה זו יחזק את החוגים האמריקאיים הדורשים להפיל את גמאל עבד אל-נאצר.

ישראל תולה תקוות באיי חור המלכים הערביים. חזית טעודה-עיראקירדן, שהוקמה נגד מצרים וסוריה והנתונה להשפעה אמריקאית, תניע את ישראל לבקש מארצות הברית לתווך באופן פעיל למען הסדר בינה לבין החלק הפרו-ערבי של העולם הערבי. ארצות הברית לא תיענה לכל בקשה כזאת, מאחר שהסטייט דפרטמנט השתכנע שאהדת אמריקה לישראל מזיקה לה בעולם הערבי. גורם שני: שלושת חמלכים ינסו להוכיח את לאומיותם לבני עמם על ידי נקיטת עמדה אנטי-ישראלית קיצונית ככל האפשר. ממדרי העלייה השנה לא יהיו גדולים כפי שהוצהר עד כה. הולך ומתברר כי מקורות העלייה מאירופה אינם כה עשירים כפי שהניחו מתכנני העלייה. הזרימה שהחלה בתחופה מארצות אלה תלך ותצטמק בחודשים הקרובים. גם בעליה ממצרים עלולה לבוא האטה מסויימת, לאחר שממשלת מצרים ביטלה כמה מגזירותיה נגד יהודי מצרים.

● **הפגנות השבת של נטורי קרתא בירושלים יתחדשו בקרוב.** עם התחלת עונת הרחיצה בים והנטיעות ההמוניות מירושלים אל החוף, יבצעו אנשי הכת הקנאית את החלטות הכנס הפנימי שלהם, שנערך בימי חג הפסח, להמשיך ולהציב מחסומים בדרכי התחבורה בשבת. ההתנגשויות עם המשטרה ועם אזרחים לא-דתיים שוב יגיעו לממדים מסוכנים.

● **אוכן שילוח, ציר ישראל בווישינגטון, ישוב ארצה.** עם שובו יפרוש לחלוטין משרות החוץ וישובץ במנגנון המנהלי של אחד המפעלים הכלכליים הממשלתיים בנגב.

● **ישנם סיכויים כי אדוארד לאוסן, שגריר ארצות הברית בישראל, יועבר מתפקידו.** לאוסון, שיצא השבוע לחופשת-מילדת, נחשב על ידי ממשלתו, כאדם פייסני מדי אשר יש להחליפו בשגרירית-קרקית יותר.

● **מחירי הירקות והתבואות ירדו במידה ניכרת** כתוצאה מיבול מבורך מאד. הצרכן לא ייחנה מכך לגמרי, כי מחירי-המינימום הקבועים יעצרו במידה מסויימת את הירידה. שוב תתעורר בעית חיסול העודפים.

● **אגרות-יחוב הצמודות למדרי יוקריהמחיה יעלו,** עקב החשש הכללי כי המדד עצמו יעלה בקרוב, וכי הממשלה לא תצליח לזייפו במידה מספקת בשבועות הקרובים הקבועים.

● **תתכן העברת חלקי-הארי של מפעל "ובליגד" לתורכיה,** לשם ביצוע עבודה קטנה שם. הסיבה האמיתית: בארץ הוחלפה שיטת-הייצור של הצנורות, והמכונות הישנות, שעלו ששה מיליון ל"י, שוב אינן מתאימות כל כך לצרכים המקומיים.

● **קרוב לוודאי שהפרט, "עשרת הדיברות" לא יוצג בארץ.** ההתנגדות להצגתו לא תתרכז הפעם רק בחוגים הדתיים. הנקודה הרגישה ביותר: קולו של אלוהים מדבר בסרט זה מתוך הסנה בשפה הערבית.

שלכם היו רואים דבר כזה, הם לא היו מגיעים למשפט."

כל ישראל

ש. ב.: שודדים בלילה

מנגנון הוויכוח, הואשם השבוע לראשונה בגניבה פלילית על ידי מלכאל גרינ-האלר, ששלח משוחיץ מכתב תלונה לשר המשטרה. במכתב זה מתלונן גרינ-האלר כי לפני שנה נגנב מביתו תיק מסמכים, שי-הכול גם כסף, והוא קבל על כך רשמית בפני המשטרה ללא תוצאות. עתה נדפסו המסמכים הגנובים, בהשראת מנגנון החושך, באחד מבטאוני מפא"י. . . . המפקח ה' כללי של משטרת ישראל, שנכשל בעבר במתן עדות, נכשל השבוע שוב, והפעם באי-נותן עדות. בתביעה שהגיש נגד עורך-הדין התל-אביבי צבי שניידר, אותו תפס לדבריו כשהוא נוהג במכונית במהירות גדולה מן המותרת, לא הופיע סהר להשמיע את עדותו. לעומת זאת נשמעה עדות אחד מפ"י קודרי, סמל במשטרת התנועה, שנטע יחד עם הנתבע במכונית וראה כי מחוג מד המהירות לא חרג מגבול המותר, והנאשם זוכה. . . . הרחיבה בקטע הירקון, מ'כביש נתניה ועד לים, תהיה מותרת לרא-

(חמשן עמוד 8)
גויסנו לכל תחיים / משורה ישחרר רק המהות. לא תיאר לעצמו כי דבריו ישיאו אקטואלים גם לאחר הקמתה של מדינת ישראל.

השבוע ישב גבר נמוך קומה ומוצק-גוף על ספסל הנאשמים של בית-משפט השלום בתל-אביב, האוין לדברי הסיכום של סגן פרקליט המדינה מרים בן-פורת. התובעת הכבירה כי היועץ המשפטי לממשלת ישראל החליט להפעיל את סעיף 9 בפקודה למניעת טירוף, להטיל על יעקוב חירות את חובת ההוכחה כי איננו חבר המחתר, שבהנהגתה הוא נאשם.

ש'רבי הפולם. אחרי הודעה זו-נשארה לתביעה הכללית רק נקודה אחת, אותה היה צריכה להוכיח לשופטת השלום מינה שמיר כדי לשכנעה כי קיימות הוכחות לכאורה המספיקות להעברת דינו של חירי-תי לבית-המשפט המחוזי. למטרה זו צריך היה להוכיח כי המחתר, שחירותו הורשע על חברות בה במשפט צריפין, היא אותה המחותרת שבהנהגתה הוא נאשם היום.

לשם כך הביאה איתה סגן פרקליט ה' מדינה כרך גדול של חוברות סולט. בקול צלול ובהברה מוטעמת הקריאה קטע אחרי קטע, ביקשה מהשופטת להחליט כי מאחר שחירותי הודה בכך שהוא אחד מקראי-סולט, ומאחר שסולט הסית — לדבריה — להקמת מחתרת ולרצח קסטנר וצייד גם בשעתו באסורי מחתרת צריפין, הרי יש להקיש מתוך כך כי מחתרת צריפין ובח' תרת קסטנר הן היינוהק וחירותי הוא חבר שתיהן עד שיוכיח את ההיפך.

פרקליטו אדום השיער של חירותי, יהודה גולדנברג, התנגד להקראה מסולט. שיטעה אותו השופטת: "השאנה היא לא מה הקשר בין סולט למשפט זה, אלא מדוע לא הביאו את סולט לדין?"

שאלה אחרת שבן-פורת לא השיבה עליה: מדוע לא עצרה המשטרה את חירותי לא-חר הדבקה הכרוזים נגד השופט משה פרק, ומדוע לא מנעה את הדבקה בומן שהיתה יכולה לעשות זאת.

"ישנה תשובה משכנעת לשאלה זו", הס' בירה בן-פורת לבית-המשפט: "היא תיתן בשלב גבוה יותר, אם יהיה כזה."

לאחר שהיועץ המשפטי השתמש בזכותו והפעיל את סעיף 9 בפקודה למניעת טירוף, לא היה ספק כי היה שלב כזה.

אירגונים

פיקניק במיקדש האדום

ספק רב הוא אם ערביי אבו גוש יודעים כי ה' במאי הוא יום הנצחון על גרמניה הנאצית. אולם אין כל ספק שהם זוכרים תאריך זה היטב. שכן מדי שנה, בשבת שי-אחרי ה'8 בחודש באי, יכילים כל רוכלי וסוחרים הכפר למכור שללגונים, סומסום ו' שאר מיני מחיקה, בכמות העולה על ה' מכירה השנתית שלהם.

לכזלם של תושבי אבו גוש שוכנת לידב חורשת עצי אורן דלילה, הנקראת יער הצנא האדום — מקום שנבחר לכינוסי ויצרות התנועה לירידות ישראל-ברית-המוע' צות. מדי שנה נוהגים אל המדרון המיוער כאל מיקדש, אלפי אנשים מכל רחבי הארץ, כרגל וברכב. אולם אם תחילה נשאו עצ' רות ירידות אלה אופי פוליטי מובהק, הרי גדושות כנאומים ובסיסמאות, הרי לא-לא-ט שינו את ציביונם.

השבת, עת, נהרו קרוב לשלושת אלפים תושבים, בזקניהם ובטפם, אל החורשה, ידע רק חלק מהם לשם מה התאספו כולם ל' מקום. העצרת לבשה צורה של פיאסטה המונית ועממית. פועלים, המוצאים אך הני דמוניות מעטות לצאת מביתם, העמיסו את בני משפחותיהם על משאיות, יצאו עם ציור כבד ליום של פיקניק המוני.

שלא בדיעתם כמעט, יצרו אנשי תנועת הידידות ישראל-ברית-המויעות חג עממי חדש, בעל חתי מקורי משלו: יותר משהוא תורם לירידות ישראל-ברית-המויעות, תורם חג זה ללדיוני ישראל-ישראל.

בארץ שלדיוני הכנס ההמוני הגיעו ליער מאת בני נוער יהודים וערביים. סביב מדור רח אחת בקעו שירי עם בעברית וערבית, סערו ריקודי רבקה מול ריקודי הורה, בקעו לגילי אקורדיון מול צלילי העוד. אבר אחד המבקרים במקום, לאנשי משמר הגבול שי-היו ממונים על הבטחת הכנס שאורגן ע'י ועד הפסטיבל הישראלי: "אילו המפקדים

ערביה ויהודי רוקדים בכנס הידידות

ביער האדום, ירדות ישראל-ישראל

שונה כאשר תוגשם התוכנית להורים לתוך הירקון מיימי, הנחוצים לקירור מכוניותיו של מפעל החשמל החדש. המים המלוחים ישמידו את חידקי הביולוגיה ויוסיפו ל' עיר חוף רחצה חדש וקרוב. . . . השמו' עות כי תהפוכות מזג האוויר. קשרי רות בניסויים האטומיים והמימניים גברו בישראל בשבוע האחרון במידה כזאת, עד כי האטומאי הישראלי פרופסור יעקב דוס' טרובסקי ראה צורך להכחישן רשמית. ל' דברי הפרופסור, הוכיחו מחקרים בינלאומיים גורמים כי אין לניסויים כל שפעה על שינויי-אקלים. . . . 500 כרטיסים של חברת דן יעברו בעתיד הקרוב ימ-עיון מיוחדים לשיפור רמת המקצוע — על כך החליטה החברה, לאחר תלונות מרובות מצד הקהל כלפי הכרטיסנים. . . . שני גורי אריות, שני דורבנים, שני קיפודים ארוכי אוזניים, שני אחווי-אור, עשרה תורים ודרי בן-אף אחד — כל אלה יצאו השבוע בדרך-האחרי לבואפשט מן-החיות התל-אביבי. היתה זאת תרומתו של גן-החיות לשיקום גן-החיות בבירת הונגאריה. שנחשב בימי מלחמת האזרחים שם. . . . מקרה ראשון של לידת תאומים באמי בולאנס, ללא עזרת מילדת, אירע השבוע כאשר נהג האמבולאנס ארצה קובי מטבירה הפך למילדי-על-כורחו לונטה סלומון, בת ה'20. לאם ולילדים שלום. . . . מעבר תת-קרקעי להולכי-רגל ייבנה בקרוב ב' כיכר המושבות בתל-אביב, כדוגמת המעבר שנבנה ברחוב הרצל בחיפה. מנהרות גוס פות ייבנו בעתיד, לפי התוכנית, בכיכר מגן דוד וכיכר מגורבי. . . . "המשה ימים, מנוולות!" אמרה שופטת-השלום החיפאית מרים שטרקמב לכמה יצאניות, שהובאו לפי גיה להוצאת פקודות-מעצר. השבוע ביקש עורך-דין, גרשון צרינאק, להעביר את משפטן לשופט אחר, הסתמך על מחאה רש' מית של אגודת עורכי-הדין החיפאית נגד השופטת, שעוררה בשעתו סערה משפטית אחרת בגלל סירובה לקבל כתב-תביעה בער' בית.

משו"ע עברי' החסר

(המש"ע מעמוד 7)

שונים בהם הצטיינו, בהיותם שיכורים, במסבאות השונות. הצלחות שלהם, בכל חלקי-הגוף, הן אותות-הכבוד, אותם הם מראים ברצון לגבירות.

★ ★ ★

רוקיני'רול מזרחי

ה שעה מתקרבת לחצות. נותרה לי שעה, עד לרכבת האחרונה. אנחנו עוברים כולנו ל"מובה", מועדון האמנים של מזרח-ברלין, לא הרחק מן התיאטרון. הרחובות כבר ריקים ושוממים.

המובה ("שחף") הוא מקום אריסטוקרטי מאד. גברת כבודה נוטלת למטה את המעילים. הכניסה היא רק לחברים, אך מסבירים לה שאני אורח זר, והכל בסדר.

למעלה שולטת מלכת-המועדון, טראוטה. טראוטה היא טיפוס שאיש לא היה מצפה לפגוש אותו במחנה הסוציאליזם: היא המוזגת של הבאר, שמנומנות, יפה, לבושה בשמלת-ערב בעלת מחשוף עצום, מאופרת ביד אמן, צבועת-עפעפיים, צבועת-פה, צבועת-ריסים, מרוטת גבות — הדמות המושלמת של הפיתוי הנשי, אחרי הכוס השניה של חדקה רוסי טוב.

טראוטה קוקטית, מפלרטטת, מתוקה — כל עוד יש בכיסך מארק (מזרחי) אחד. אחר-כך היא עשויה לאבד את הענין בך באופן פתאומי.

החדקה הוא טוב וזול, ואני מסתכל סביבי. המועדון מורכב מכמה חדרים, ובכולם רוקדים. התזמורת הקטנה מנגנת. מה היא מנגנת? רוקיני'רול אמריקאי, כמובן. בברלין המזרחית אין רוקדים שום דבר אחר. במשך כמה שנים לא ניתן לאמריקאנים לחדור. משנפתח בפניו אשנב קטן, הוא ממלא את כל החלל. אין זכר לריקודים הגרמניים המקוריים, הנחמדים למדי, הנשמעים עדיין במידה רבה בגרמניה המערבית.

הרוקדים לבושים היטב, בעיקר הרוקדות. שמלות-ערב, מחשופים, עקבים גבוהים. אין הן שונות מן הרוקדות בקונטיננטל ברחוב הירקון, או בפיקאדילי, או בסאנט ג'ארמין. הן רק מתמסרות לריקוד ביתר רצינות.

המארחים שלי טורחים להכיר לי כמה עלמות צעירות. מקשקשים על הא ועל דא. "תשאלו שאלות", נוזף אחד החברים בצעירות. "עשו משהו להשכלה שלכן!"

כממלאות חובה של השכלה סוציאליסטית, ושאלות הצעירות שאלות. מה גודלה של אוכלוסית ישראל? בערך כגודל אוכלוסית ברלין המערבית. מה, באמת? זה הכלל או למה אין שלום עם הערבים? מדוע ישראל התקיפה את מצריים?

אולם אחרי כמה דקות חזרת השיחה לאפיקים יותר מעניינים — אופנת הבגדים במזרח גרמניה, הרכילות האחרונה, יופי המין הנשי הגרמני לעומת האנגלי והצרפתי.

הרוקיני'רול ממלא את האולם, טראוטה מפלרטטת ליד הבאר ופתחת בקבוקי שמפניה חדקה, הוזגות רוקדים. אנחנו בעולם הקומוניסטי, אשר מליני בני-ראם חושבים עליו בחיל וברעדה ובפיק-ברכיים.

מרחוק הכל נראה שונה. יש שחור ויש לבן, ותהום רובצת בין השניים. יש בורגנות ופרולטריון, או חרות ושיעבוד, ועוד ועוד. אולם כשאתה בא למקום, אתה נוכח לדעת כי האדם שהה בכל מקום. הוא מסתגל לכל מצב והופך כל מצב לטבעי. עיקר מרצו הנפשי מוקדש לענייני יומיום קטנים — התפקיד הבא שלו בתיאטרון, חייה-האזנה של הזולת, הקולנועיים המיותרים (או החסרים) של גופו. לעומת המשותף האנושי הזה, הבדלי המשטר זעירים למדי.

★ ★ ★

בלשים ותומאס מן

ל'מחרת היום אני מבקר בדירתה של ברברה, בתו של ברכט. ברברה היא שחקנית צעירה, עדיין לא חשובה ביותר, והיא חיה עם שחקן צעיר, בלונדי ורציני, המשחק תפקיד קטן באמא קוראג.

ברברה גרה בבית אחורי, בדירה מרוחקת מאד של ארבעה חדרים גדולים, ברחוב פריוריך. בשעה שהיא מכינה את ארוחת-הערב, פרוסות לחם עם שלל נקניקים מצויינים, אני יכול לעלעל בספרייה גדולה של רומאנים בלשים אנגליים (ברברה גדלה באמריקה, שם שהה אביה מעליית היטלר ועד עליית מיקארת); להקשיב לחקליטים ארוכי-גן של תומאס מאן, הקורא בעצמו קטעים מספרו על וידוי הנוכל הרמן קרול, או לראות בטליוויז את הצגתו של מחזה ספרדי שהוצג בשעתו בקאמרי.

רמת-המחיה של ברברה ובני מעמדה במזרח גבוהה מאד. המשטר נתן לה את הכל — מכונת כינונית יפה, משכורת מצויינת, העולה עשרות מונים על משכורתו של פועל פשוט. מבחינה כלכלית, האינטליגנציה והאמנות משתלמות מאד בעולם הקומוניסטי. המשטר מעריך את חשיבותן מאין כמוהו.

הרדיו מספר על משפטו של האביכט, שנגמר היום. האביכט היה הכוכב העולה במזרח, הוגה-דעות צעיר שהסביע את חותמו על כל הנוער המשכיל. עתה הואשם בקשר עם שרת-יריגול מערביים, נסיון להפיל את המשטר ועוד. שני עדים נאסרו בעצם שעת הדיונים באולם בית-המשפט, והושמו לידו על ספסל הנאשמים. האביכט קיבל עשר שנים עבודת-סרך.

"מסכן", אומרת ברברה, יותר בצער מאשר ברוגז. "הם יאבדו את הקשר עם התהליך." היא מסבירה לי את כוונתה: תוך עשר השנים הקרובות יוכרע גורל העולם, לכאן או לכאן. המאבק יהיה, כמובן, ממושך יותר, אך ההכרעה תיפול. איך ספק כי הקומוניזם ינצח, כי הוא נושא בחובו את העתיד. המערב יתמוטט במשבר כלכלי נורא. כאשר יצא האביכט מבית-הסוהר, כבר יהיה זה עולם אחר. מסכן האביכט.

בערב אני רואה את אמא קוראג. נהדר. בישראל היה זה מחזה בלי טעם, כי אין זכר הרחוק מן האדם הישראלי יותר ממלחמת שלושים השנה, בה נקטל שליש מאוכלוסית גרמניה ונורע הורע הנורא שנבט לאיטו במלחמת הנאצים. הגרמנים יודעים זאת. ברכט, גרמני נוצרי שהיה נשוי ליהודיה, נתן לכך ביטוי עילאי.

★ ★ ★

כובעי הנאצים ו"חצי חזקים"

על הכובעים האדום צמח הנאציזם. אומר בן-שיחי. אנו יושבים בקפה קאמפינסקי, הקפה המרכזי של ברלין המערבית, בקורפירסטנדאם. קאמפינסקי מפורסם עוד מלפני ימי היטלר. עתה הוא מלא אנשים, ובעיקר נשים קשיות, הלבשות כולן בחליפות גוראות וחבושות כובעים נוראים. זהו כיצור בורגני, שמרני, בוטח בעצמו, מרוצה מעצמו.

כובעים מכוערים אלה הם שעוררו את חמת בן-שיחי. נשים זקנות אלה, או אחיותיהן הבכורות, העלו את היטלר לשלטון. הן והבנים שלהן — ילדים שחונכו ועודם מתחנכים בבתי-ספר במסגרת של מרות מוחלטת, בכיתות בהן יושב המורה על קתדרה, כמו אליל על הר אולימפוס.

למראית-עין, אלה ילדים מחונכים מאד. אין רואים ואין שומעים אותם. אולם האישיות המדוכאת מוצאת לה מוצא איך שהוא. הם מסוגלים לשפלות אמיתית, למעשי-קונדס רעילב שלא יתוארו בין הצברים חסרי-החינוך הגדלים להם בארץ כעשבי-בר, ללא תרבות אך גם ללא דיכוי אישיותם.

פעם מצא נוער זה את הפורקן ליצרי המדוכאים בס.ס. ובמרת-פייציוניים. כיום מצטרפים רבים מבניו לכנופיות ה"חצי חזקים", המטרידות את כל גרמניה המערבית — צעירים הדוהרים על קטנועים ללא התחשבות באיש, הופכים את חיי המשטרה לגיהנום, מגדלים את שערתיהם המרוחות בשמן כמעט כמו בחורות וגורמים לכך שקציני הצבא החדש מקבלים אלקוס מרוב דאגה מדי חושבם על הצפוי להם כאשר יגיעו אלה לגיל הגיוס.

בגרמניה מוצג עתה סרט נהדר, מתוצרת גרמניה המזרחית, המסביר במקצת איך חונך

השפתון בעל מעלות משולשות:

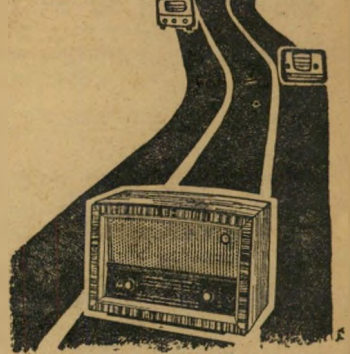
1. רך כקסיפה
2. וך כסל
3. סלבב כלהבה

תגלי בעצמך ש.פ.ל.ס.נ'ל' הוא מרהיב טין וססעיר לב!

Pilot

Hi-Fi רדיו

59

תאני כנאש

נסיעת חנם למוסקבה

ועד הפסטיבאל הישראלי מזמין את קוראי העולם הזה להשתתף בתחרות על הנושא: "ידידות בין הנוער העברי לנוער הערבי במדינת ישראל". הזוכה בתחרות זו יזכה בנסיעת חנם לפסטיבאל הנוער והסטודנטים שיתקיים הקיץ במוסקבה. הפרס ינתן לצעיר או ל"צעירה שיביעו בצורה האמיתית והמשכנעת ביותר את רעיון התחרות, בצורה של סיסמה, שיר, סיפור או כתבה. העבודות בצירוף מודעה זו צריכות להגיע לת. ד. 136 ("פסטיבאל") עד 21 למאי, 1957.

אישיות חיים

טיפול ובדיקות

תאונה נכות, טוות

פיצוי יומי

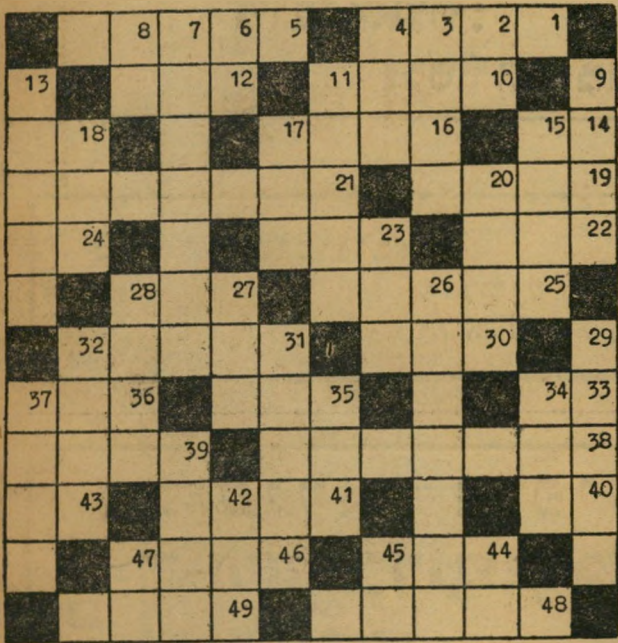
שילוא

ביטוח חולים

SHILOAH SICKNESS INSURANCE

תשבץ העולם הזה 1022

מאונך 1: בית הנבחרים; 5. טק-סי; 10. מפלגת הרוב; 12. ייך-שרף; 14. הוא, אחר שאיבד את ראשו; 16. עז-רה; 18. מלת הכי-ללה; 19. משומד; 21. פרבר תל-אביבי; 22. עוף המדבר; 23. מ-חלקי הגוף הפני-מיים; 24. גהר צפון-איטלקי; 25. מכונה חקלאית; 27. בן-לואי ה-רעם; 30. מכור-נית; 31. חברת-תעופה; 33. הוא מסריח מן הראש; 35. מתכת; 36. פרסה; 38. מנהיג ציוני-כללי, מי שהיה עורך הארץ; 39. בית; 40. סוף, אבל ללא התחלה; 41. התינו של תנין; 43. אות; 44. בעין, סימן רע; 46. איום; 48. עליו עולה גם היום, מדי פעם, אניה; 49. ברזל, למשל.

פבי"תי; 15. חדר גדול; 17. שם פר-טי, לנקבה; 18. ממון; 20. מונח; 23. אצטבה; 26. פעולה בנקאית; 27. אחת מעשר המכות; 28. אדם המבלה חופ-שת קיץ; 29. מחנך; 31. מנהל מש-רד ממשלתי; 32. מפעל ממתקים; 34. פסל; 35. סמן; 37. חפשי; 39. פצע; 42. משקה חריף; 44. בן-בקר; 45. מטבע צרפתי; 47. מלת ההס-תייגות.

מאונך 2: גגד-מטוסים; 3. ספקו-לנט; 4. סיאם; 6. הבעת כאב; 7. ה-כרך הגדול בעולם; 8. קיים; 9. חמי-שה ספרים; 11. גאוה; 13. תיק אל-

נוער זה בדורות האחרונים. הוא הוסרט על פי ספרו של הינריך מן, הנתיב. בכשרון יחיד במידו העלה המפיק את אורחחיו של אחד הנתיבים הטיפוסים של הקיסר וילהלם — אדם חלש-אופי ופחדן, המתחנך מתחת למקלו של המורה, מתבגר מתחת למגפיו של הרב-סמל והופך לבסוף לעריץ פטרוטי, הצועק הידר והופך את הפטריוטיזם לעסק מכניס. אגב, בכל ברלין המזרחית לוחשים כי השחקנית הראשית של הסרט, עלמה צעירה שקצרה יכול של תהילה בעתונות כגילוי חדש של הבד הגרמני, עומדת להיות אם לתאומים, וכי האב המאושר (אך הבלתי-רשמי בהחלט) הוא דוקא צעיר מישראל. הקהל הישראלי לא יראה לעולם סרט מצויין זה, השופע הומור עוקצני והברקות צילומיות, והחושף ללא רחמים את הרקע הבנוי של השובניזם הגרמני והנאצי. האם אין זה מגוון לאסור בארץ הצגת סרטים בגלל ארץ-מוצאם, במקום לבחון את תוכנם ומוסר-ההשכל שלהם? מה הטעם לפסול יצירה אנטי-נאצית, רק מפני שהיא דווקא גרמנית?

★ ★ ★

תפוח בבית-קפה

באחד מבתי-הקפה של המערב פגשתי את מורכן. תמורת כתרסיר כוסות דווקא, עם ספל קפה צרפתי בין כוס לכוס, סיפרה לי את הסיפור האנושי העצוב ביותר ששמעתי בגרמניה.

שם המשפחה של מורכן אינו ניתן לביטוי, כי הוא פולני. אביה היה גרמני ארי, ממוצא פולני. אמה הייתה יהודיה או יהודיה-למחצה, והיא מתה כשמורכן היה בת שנה. היא גדלה כבת יחידה. אביה היה מוביל אשפה עירוני.

כשהתקרבה לסיום הלימודים בבית-הספר העממי, פרצה המלחמה. היא פחדה כי הנאצים ישימו לב למוצאה המפוקפק וישלחוה למחנה-השמדה. לכן ברחת לבדה לפולין, שם לא התעניין איש במוצאה, ועסקה בטיפול בילדים.

אחרי הגרמנים באו הרוסים, ולמורכן הייתה פגישה בלתי-עצומה מאד עם כמה מן החיילים המנצחים — חוויה שקרתה לגשים רבות בימי הקרבות במזרח אירופה. היא החליטה לברוח מערבה. בהתגנבה לבדה מעבר לגבול, שכבה שלוש שעות בשדה, בקור החורף, אך במשך כמה זמן לא הרגישה בתוצאות.

בבואה לברלין המערבית חיתה עם צעיר מאנשי העולם התחתון. הצעיר היכה קצין אמריקאי ונכנס לבית-הסוהר. למורכן השאיר ילדה, שהיא עתה בת חמש. באחד הימים התעלפה מורכן ברהוב. הרופא קבע כי אבריה הפנימיים נפגעו כתוצאה מן ההתקררות באותו לילה על הגבול. כמה מן האברים הוצאו בניתוח.

מורכן ידעה שחודשי חייה ספורים. מחלתה התפשטה לאברים נוספים, ואישם החל הסרטן מכרסם בה. היא החליטה לעשות משהו למען הבת. היא החלה עוסקת ב-מקצוע מפוקפק, לטובת הקצינים של צב-אות המערב. תוך חודשים מעטים צברה הון שהספיק לה לרכוש בית יפה בשכונה אלגנטית, לקנות מכונת וסיתר-מנוע על אום-חאן הסמוך ולהשקיע סכום ניכר של כסף בניירות בטוחים על שם הבת.

את כל זה היא סיפרה לי בהומור בר-לינאי גס, שהוא מיוחד במינו, ללא צער בולט-לעין. "אני כמו תפוח", אמרה אחרי הכוס השמינית. "יפה בחוץ ורקוב בפנים".

ישראל לא עניינה אותה, ולשוא גיסייתי לשכנע אותה לעלות לארץ, כדי להבטיח לפחות לבתה עתיד יותר טוב. את היהודים לא אהבה כלל — היא פגשה, כנראה ב-תוקף מקצועה, כמה יהודונים שחזרו ל-ברלין ועוסקים עתה בהברחות בין הגושים.

★ ★ ★

מלכת-היופי במטוס

בחורה הרבה יותר מאושרת הייתה מארינה אורשל. פגשתי אותה במ-טוס שהוביל אותי מברלין דרומה. כמעט במקרה נודמן לשבת על ידה, וכעבור עשר דקות סיפרה לי את קורות חייה.

המלכה

מארינה אורשל, מיס גר-מניה הנוכחית, אחת ה-דוגמות של ההשפעה האמריקאית בגרמניה.

מפני שסירבה להצטלם בחברתה. מארינה לא הבינה זאת. "הייתי בת שבע כשנגמרה המלחמה", התלוננה. "מה אני אשמה בכל מה שקרה?"

איך הגיעה מארינה לכס מלכות-היופי? הסיפור היה גרמני אופייני: האבא מוציא-לאור, היה חייל בצ'כוסלובקיה. באחד הימים עלה על מארב של פרטיזנים, שחל רגליו נשברו. אחרי המלחמה הציע לבנות-הברית בברלין להוציא למען פרסומים כלכליים. הן סירבו.

בלית ברירה הציע האבא את אותה ההצעה לסובייטים. הם הסכימו. תוך זמן קצר שיגשה ההוצאה של האבא. לפתע עורר עליו את רוגזם של הרוסים, המשפחה נאלצה לעבור למערב, בהשאירה אחריה את הכל. האבא לא היה מסוגל עוד למצוא עבודה, כושרו הגופני היה אפסי. האם פירנסה את המשפחה בשיעורי-פסנתר.

כשקראה מארינה את המודעות על תחרות היופי, חשבה שזו דרך טובה לעשות משהו למען המשפחה. ההורים הסכימו. היא הופיעה במועד המתאים באולם התחרות, נבחרה כרוב גדול על-ידי הקהל (שהוא הבוחר). המתנות הגיעו לסכום של 35 אלף מארק (כ-18 אלף ל"י), בתוספת מכונת אמריקאית. חוץ מזה השתתפה באמריקה בתחרות העולמית, ועתה היתה בדרכה לתצוגת-אופנה חשובה בדרום.

מארינה, יפהפיה ירוקת-עיניים ובעלת עור נקי מאד (דבר שהגרמניות מתגאות בו כמו הצרפתיות באצבעותיהן והאנגליות ביציבתן) היתה טיפוסית לדור הגרמני החדש, מבני המעמדות המשכילים. העבר היה בשבילה אסון משפחתי שיש להתגבר עליו. היא ותפלה איך אפשר להתגבר מן הפוליטיקה. איחודה מחדש של מולדתה ענין אותה כקליפת השום, וישראל הייתה בעיניה רחוקה מאד, אחת מני רבות.

אחרי שקראה את כף ידי ("היו לי חיים ארוכים ומעניינים גורא, אך לעולם לא תהיה עשיר...") נפרדנו. כעבור שעות מעטות עבר מטוסי את גבול הרפובליקה הפדרלית הגרמנית, בה שהיתי שבועיים ימים. לא הצטרפתי. גרמניה עדיין דומה מדי לפאציפיסטית המחלימה אחרי תקופה של מחלירות: היא מעניינת, קצת מסוכנת, ולחלוטין לא סימפאטית.

עלה-זית תחת תרנגול

בינתיים חלה המחצית ושתי הקבוצות התייחסו כל אחת במקומותיהן על המגרש. בשער השני, כאשר הסביר זילבר כי "הבחורים שלך הכניסו עוד גול", התפלא ביגיי: "איך זה יכול להיות? הרי הפעם היה הגול בצד ה' שני של המגרש!"

★ ★ ★

נאום 16 השעות

הגיגות מיוחדות שרתה בהצגת התיאטרון הקאמרי ירמה בהרצליה. הסיבה: הרצליה מתגאה ביותר בשחקנית **בתיא לאנצט**, הממלאת את התפקיד הראשי בהצגה זאת, שהיא אחת מן הכנות הראשונות שנילו במושבה בארשית ימיה. בשם תושבי המושבה, הוגש לבתיא לאנצט בתום ההצגה זר פרחים ענקי... רשימה קצרה שפורסמה השבוע ביומון דבר באה לתקן טעות נפוצה: תואר ה"ד"ר" שהוצמד לשרה-משה פטים **פחם רוזן** בעתונות, עם יובלו ה-10, אין לו כל יסוד. אנשים נוספים ה' נהנים לעיתים קרובות בעתונות מן התואר "ד"ר" מבלי שיהיו בעלי החוקיקאי: מזכיר מפא"י **ג'ורא יוספטל**, סגן שרה-דודות **זרח זורחפטיג**, אישים אחרים זכו, מי שום מה, לגורל הפוך: תואר ה"ד"ר שלהם אינו ידוע בציבור ואינו נזכר בעתונות. ביניהם: יושב ראש מועצת פועלי תלאביב **ד"ר אליעזר שפירא** ותת-שרה-חנינו **ד"ר משה אונא**. כעניין זה סיפר לא מכבר פרוכסור **יוסף קלוזנר**: הסופר **דוד פרישמן** התקין לו בשעתו על דלת חדרו בחארשה שמו ועליו הכתובת "ד"ר דוד פרישמן". לצורכי עשיית רושם בלבד... ספר ראשון של הסופר **שמואל יוסף עגנון** בתרגום אידיש עומד לצאת לאור בקרוב בניו-יורק, בתרגומו של **אליעזר רובינשטיין**, מזכירו של שרה-דודות משה שפירא. ערב הדפסת הספר, פנתה ההוצאה לסופר ובקשה: "לוח תמונה שתידפס על מעטפת הספר. אמר עגנון לאשתו אסתר, כי עליו ללכת להצטלם. שאלה אסתר: "אבל לאיזה צורך? יש לך תמונה טובה מאד שצולמה לפני שנתיים". השיב עגנון: "תמונתו של אדם מעידה על אורח מחשבתו. אין אדם דומה לעצמו אחרי שנתיים, ומש' לוח תמונה ישנה יהיה בו משום הונאה" — והלך להצטלם... מנהיג התנועה לאחדות העבודה **יצחק טבנקין** הגיע לא מכבר לשאי ריתורי חדש: בסמינר רעיוני של אי קיבוץ המאוחד נשא נאום על מנהיג מפא"י המנוח **ברל כצנלסון** שנמשך 16 שעות כמעט-רצופות, 8' בבוקר עד לאחר 12 בלילה, עם שתי הפסקות קצרות לסעודות. נאום טבנקין בסיום דבריו: "זה רק 10% ממה שיש לי לומר על ברל."

איינעמיות רצינית נגרמה השבוע לזכור הכללי של האו"ם **ראג האמרשילד**, שקבע את פגישתו עם ראש ממשלת ישראל **דוד בן-גוריון** לשעה שלוש אחר-הצהריים. האמרשילד הקדים במקרה והגיע שעה לפני המועד, בעוד שביגיי אחר במקצת והגיע רק עשר דקות לאחר השעה ה' נקובה. בינתיים, נאלץ האמרשילד להמתין לבדו בתור-המתנה, עד שגילה אותו שם מזכירו של ראש הממשלה **יצחק נבון**, אשר ניסה לארח אותו כמיטב יכולתו עד לבואו של ראש הממשלה... מכונר תו החומה של הרמטכ"ל רב אלוף **משה דיין** נראתה השבוע כשהיא דוהרת בכביש ירושלים במהירות שנעונית. רק לאחר ש' שוטר-תנועה, שנקרה בדרך, לא התבייש לעצור את הנוסע, התברר כי היתה סיבה טובה למהירות זאת: בדרכו אסף הרמטכ"ל יולדת תמיניה מאחד מיישובי הפרוודור, ש' דרכה אצה לה לבית-החולים לילדות... מאורע משעשע אחר איננו למטכ"ל ימים אחדים קודם לכן, כאשר במסיבה שנערכה עם שחקני הכדורגל של הנבחרת הצרפתית, הצדיע לפניו לפתע מלווה המשלחת, הגנרל **גאסטון ג'ור**, והודיע לו בחגיגות כי הוא מתכבד לענוו לו את סמל הקבוצה — תרנגול זעיר, צבוע בצבעי הדגל הלאומי הצרפתי. דיין, שלא התכוון מראש לכבוד זה, הבין כי עליו להחזיר כבוד תחת כבוד. הוא ביקש בלחש מאחד הקצינים הנוכחים כי יסיר מעל חולצתו את סיכת החרב ה' עונדה בעלה זית, אותה מקבל כל גומר קורס קצינים בצה"ל, וענד את הסיכה לחזהו של הגנרל, אחרי שהסביר לו את מהותה. גמגם הגנרל הצרפתי בהתרגשות: "אינני בטוח אם אני ראוי לזה!". כ'אשר תפסו ה' כדורגלנים הצרפתים בגנרל ג'ור והניפוהו בתרועה מעל לראשיהם, לחש סגן הרמטכ"ל, אלוף **מאיר עמית**, לעומד על-ידו: "נו, עכשיו הגנרל הזה באמת הגנרל הגבוה ביותר בעולם"... עם הרבה רצון טוב ומעט מאד בקיאות הגיע לאיצטדיון רמת גן לתחרות הכדורגל בין הנבחרות הצבאיות ראש הממשלה **דוד בן-גוריון**. כשביקר אותו לכבוד יושב-ראש התאחדות הכדורגל, השופט **יוסף לב**, שאמר לו: "זוהי הזדמנות נדירה לפגוש אותך על מגרש הכדורגל", השיב ביגיי: "אינני מבקר בתחרויות, כי אינני אוהב לראות הפסדים. אבל צה"ל תמיד מנצח"... עם התפתחות המשחק, נאלץ ביגיי לבקש מפעם לפעם הסברים מקצועיים מפיו של שגריר צרפת בישראל, **פירר אז'ן זילבר**, שישב לידו. לאחר השער הראשון הסביר זילבר: "הבחורים שלך הכניסו גול!"

הוא צעיר ופיקח. מחפש תמורה מלאה לכספו ודואג לכך כי יקבלנה אל נכון.

מובן מאליי: נלסון הוא מעשן!

מיוחד לשיכונים: מגרשים ברחובות תל-אביב, טלפון 24749

פסוקי השבוע

- **עורכי-הדין שמואל תמיר**, בנאום הסיכום במשפט עמוס בן-גוריון: "אין לי צל של ספק שמרשי, ולא רק מרשי אלא גם אני, נשלם מחיר כבד מאד על מה שעשינו במשפט זה. אנו כבר משלמים יום יום ושעה שעה. ברגע זה שאני עומד וטוען כאן, מאורגן בחוק מסע השמצה שלא היה כדוגמתו. מתארגנת באותם חרי-חרדים עליה, ואף עלילת דם, ובמידה רבה בגלל הופעתנו במשפט זה."
- **שרי-הדואר ד"ר יוסף בורג**, בשיחה עם עתונאים באירלנד: "תעלת סואץ היא עורק ראשי של העולם שלקה בהסתידות, אשר לשם הרחקתה נחזק טיפול רפואי."
- **אלוף חיים לסקוב**, כשנשאל על-ידי כתב הניו-יורק הראלד טריבון באילו אמצעים תאחו ישראל כדי להבטיח כי מפרץ אילת ישרא פתוח לאניות ישראליות: "באמצעים רוחניים וגופניים."
- **מנהל "אתא" האנס מולר**, עם פרוץ השביתה במפעלו: "מפעל העובר בהפסדים איננו מפסיד כשאיננו עובד."
- **ה"כ מפא"י ישראל קרגמן**, ברמזו על השביתה שפרצה לא מכבר בבית-החרושת ההסתדרותי וולקן: "השובתים נגד עצמם — חולי הוא."
- **מנהל משרד-הבטחון שמעון פרס**, בהרצאה על מבצע סיני: "לפני מערכת סיני נעשה המושג של בטחון שוטף למושג של אי-בטחון שוטף... במזרח התיכון יש דבר אחד יציב — אירעיות הערבית... עכשיו נמצא הנשק הסובייטי במקום המתאים לו — בתערוכת הנשק בבית-דגון."
- **שרה-אוצר לוי אשכול**, בברכתו עם פתיחת משחק הכדורסל בין נבחרת הצבא הצרפתי לנבחרת הפועל: "זהו תענוג לעבור מטיפול בסלי-המוזנות לכדורסל. מוטב למנות את נקודות הסלים מאשר את נקודות האינדקס."
- **שגריר ישראל בארצות-הברית אבא אבן**, בתשובה לשאלה על המצב הפנימי במצרים: "אם כי חיילי צה"ל ערכו במדינה זו טיולים יסודיים למדי, אין לי פריטים על כך, שכן אין לישראל קשרים דיפלומטיים עם מצרים."
- **המשורר אורי צבי גרינברג**, על הסופר משה שמיר: "אני רואה בכל בשר ודם — מלך, ואילו הוא רואה בכל מלך — בשר ודם."
- **המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית בברית-המועצות ניקיטה כרושצ'וב**, בנמקו בראיון עם כתב הניו-יורק טיימס מדוע אין לבטל את הצנזורה בארצו: "זהו האמצעי ההגיוני היחיד למניעת כובד אמצעים כגון זיו, נייר וצבע לשם אינפורמציה הגורמת נזק בלבד."
- **מנצח-הג'אז לייאונל האמפטון**: "הנוער כיום שונה מהנוער בימים עברו. הם אינם יודעים מה הם רוצים, אולם החלטתם נחושה כי לא ינחוו לאיש לעצור בעדם מלהשיג זאת."

הופיע! הופיע!

אחים ברומברגר
סודות
המסע למצרים

להשיג: בכל חנויות הספרים והעתונים המפיץ: ד. טופל, תל-אביב, אחד העם 24

שמרנות סוציאליסטית

בירושלים, סיפר שר התחבורה על הקושי לפטר פועלים, הביא כדוגמה את העובדה כי בכל רכבת נוסע גם מסיק, למרות המספיק זה נעשה מיותר לחלוטין מאז הוחלפו קטרי הקיטור בקטרי דיזל.

★ ★ ★

לוע הארי

באתונה, יחן, הופיע מאכס מארטן, קצין נאצי גבוה לשעבר, במשרדו של היועץ המשפטי היווני, על מנת למסור עדות לטובת סגנו המואשם כפושע מלחמה, נעצר מיד לאחר שמסר את שמו לפקיד האחראי, שנזכר כי מארטן עצמו מבוקש כפושע מלחמה בשל חלקו בהשמדת יהודי סאלוניקי.

★ ★ ★

זקנים מאד

בדרום צרפת, הופתעו באי כנסיה למראה ציור חדש שצויר על ידי ג'אן קוקטו לקישוט הכנסיה, ואשר כל המלאכים המצוירים בו הינם זקנים.

★ ★ ★

הלב הנוהר

בחיפה, הסבירה אשתו של מורה לני הגות מדוע ביקשה בט מבעלה: "הוא מוכן ללמד כל אשה אחרת לנהוג. אבל כשאני רוצה לקבל ממנו שיעורים, הוא אומר שהנהיגה שלי גורמת לו התקפת לב".

★ ★ ★

חאג' כהן

בקהיר, התלונן השבועון רוז אליוסוף על השפעת היהודים בשטחי החיים השונים באפריקה, הביא כדוגמה את העובדה כי בראש הפקולטה למדעי היסולאם של אוניברסיטת שיקאגו עומד יהודי.

★ ★ ★

נוהל ומשטר

בלירן, אנגליה, ראה רביסמל גדולי אלברט סודן בעתון תמונה של טוראי בחגיגה דתית, מסר את התמונה להגדלה, גילה את עקבות הטוראי, העמיד אותו למשפט על כי השתתף באותה חגיגה ללא כובע וכשידיו בכיסיו.

★ ★ ★

על כנפי נשרים

בתליאביב, הסביר רמאי שהואשם ב"מעשי כישוף" מדוע שלח מכתבים שנשאו את חתימת הקדוש ברוך הוא, דווקא בדואר אקספרס: "כדי שמוג האחיר למעלה לא יעכב אותם".

★ ★ ★

מחיר חברטים

במינכן, גרמניה, הצדיק דובר משרד התרבות את הכמות הגדולה של כרטיסי חנים המתחלקים מדי יום לשלושת התאספים רונים הממלכתיים בעיר, גילה כי 514 כרטיסי חנים היומיים מיועדים לצופים ש"הבטיחו מראש כי ימחאו כפיים לכל הצגה שאליה יוזמנו".

★ ★ ★

נהג עצור!

בנאוגאטון, ארצות-הברית, ניגש שוטר לתנועה לבדוק מה גרם להיחצרות פסק ארוך בכביש הראשי, גילה כי נהג המכונית הראשונה בתור נעצר מול תמרור תנועה, נדרם ליד ההגה.

★ ★ ★

המיבחן העליון

בתליאביב, עבר דניאל כהן את מיבחן הנהיגה שלו בהצלחה, נצטחה על ידי הבוחן להחנות את המכונית במיגרש של משרד הרישוי ולגשת אתו לקבלת רישיון הנהיגה, התרגש יתר על המידה, לחץ על דחשת הדלק במקום דחשת הבלמים, התי- נגש במכונית שחנתה במקום, נסלל מיד.

קולנוע

סרטים

גינסים ונפלאות

הגנב הערומ (חן, תליאביב) הוא הי קומיקאי הבריטי אלק גינס. נראה שהלחקה המר של מבצע השוד שלו בקומדיה ברי- טית אחרת — הכנופיה העליונה — לא הספיק לו, והוא חוזר על מבצע דומה, רווי שגינות והומור בריטי טוב ממש כבוד- מו.

הפעם ממלא גינס את תפקיד הפקיד המסור והנאמן, שמשך עשרים שנה מבצע פעולה אחת: פיקוח על העברת מטילי זהב מבית היציקה לבנק. במשך עשרים השנים בהן היה עובד תחת ידי אוצר של מיליונים, מהם זכה גינס לראות רק שמונה לירות לשבוע, רקם את חלומות הוזהב שלו על היום בו יהיה חלק מרכוש זה שייך לו. והיום הגדול הגיע — זמן קצר לפני שהאיש עמד לעבור לתפקיד אחר.

הוא מצא לעצמו שותף נאה בדמותו של סמנלי הולחי, יצרן של מגדלי-איפל מוד- הבים, ויחד הם לוכדים שני פושעים מק- צועיים לעזר כנגדם. הארבעה שוודים מטילי

דיאנה דורס

לסוכן אין יותר דמיון

וזה בשחי מיליון לירות. גינס והולחי טסים לארצות, לפקח על המכירה. שני הפושעים המקצועיים אינם מצטרפים אליהם. מדוע? "מפני שאתם אנשים ישרים", אומרים ה- מקצועיים.

רק חבורת נערות בית-ספר אנגליות, ה- להוטות אחרי מוכרות סמאריס, מכשילה את השוד הגאוני.

משחקו של גינס בתפקיד הגנב הערומ הוא בגדר גינסים ונפלאות. הוא מצליח ל- עצב את דמותו של האיש הקטן, הידוע ביושרו ונאמנותו, החולם כל ימיו על ההזדמנות הגדולה שתינתן לו לזכות בדי- ברים שהוא מונע מאחרים לזכות בהם. כדי לא לטעת הרהורים אפיקורסיים בלבבות כל האנשים הקטנים הישרים והנאמנים, אין סופו של הגנב מצדיק תיאוריה זו.

או שכן, או שלא

הלידה בן נחריץ גורלי (ארמון דוד, תליאביב) הוא סרט שלמרות היותו דומה לאגדה פילוסופית למבוגרים, הוא מבוסס על מקרה שאירע במציאות במזרח הרוק. מעשה באדם החולם חלום אודות מטוס המתרסק באוויר. הוא זוכר את החלום לי- פרטיו, מספר אותו לאנשים אותם ראה בחלומי. מיד לאחר זאת מתחיל החלום להתממש לכל פרטיו.

קרבת הגורל צועדים צעד אחר צעד אל הסוף הצפוי להם, אינם יודעים איך להתחמס לבטיה. מצד אחד אומר להם ה-

הגיון שכל העסק הוא טפשי ושלא תיתכן השתלשלות מקרים כזאת. אולם כיצד יוכלו להסביר את התממשות החלום?

ככל שהחלום המציאותי מתקרב לסיומו מגיבים עליו אנשי המטוס בצורות שונות, מהתקפות שגעון ועד להשתלשלות-גבורה על העצבים. אולם אף אחד מהם אינו מחוסן נגד הפחד מפני כוחות ניסתרם ואמונות תפלות.

הרעיון עליו סובבת העלילה אינו רעיון חדש, אולם עדיין יש בו חידוש רב בידי המנוסות של הבמאי לסלי נורמן. הסרט אינו סרט מתח. בסרט מתח אין הצופה יודע את העתיד להתרחש. כאן ברור כי יקרה אחד מהשניים: או שהחלום יתגשם, או שלא. הצופה מכין את עצמו מראש לשתי האפשרויות. למרות זאת הסרט גרוש מתיחות. היא נובעת מבימוי מצוין ומשחק מצוין עוד יותר, ביחוד של מיכאל דרגרייב, אלכסנדר גוקס וג'ורג' רוח.

יומן החדשות

אריות בין כוכבים

ביום פתיחת הפסטיבאל בקאן ערך מייק טוד, מפיק הסרט ב-80 יום מסביב לעולם, סעודה חגיגית ל-3000 מוזמנים, בהשתתפות תיטר אריות שהתהלכו חפשיים בין האורחים. . . . **הסרט הסובייטי**

הארבעים ואחד, והסרט ההונגרי שני וידור יים, עוררו הפתעה גדולה בקאן. הראשון בשל צילומי העירום של חיילת הצבא הי- אדום והשני בשל ריקודי הממבו והרוק נירול המצולמים בו והעולים בקצבם הלהוט על כל מה שראה בטרטים מערביים. . . . **קטי ג'ונסון**, השחקנית הבריטית המ- ציינת הנוכחית ממשחק בהכנופיה העליונה, נפטרה השבוע בלונדון בגיל 78. . . . **שבוע הסרט הצרפתי** יפתח בישראל בעוד חמישה שבועות. במסגרת מסעה של תעשיית הסרטים הצרפתית לכיבוש מסכי העולם, ישלחו הצרפתים לישראל שמונה מסרטים החודשים המשובחים. יחד עם הסרטים יגיעו לישראל מספר כוכבי קולנוע צרפתיים. . . . **פצצת- המין הבריטית**, דיאנה דורס הבלונדית, הודיעה השבוע כי היא עומדת להיפרד מבעלה דניס המילטון. לא היתה כל חשיבות לידיעה, לולא נזכרו כמה עתונאים שלפני חצי שנה בדיקו הודיעה דיאנה דורס על אותה כוונה. בעלי זכרון טוב יותר הצליחו להזכר שעוד שנה קודם לכן נפרד הזוג והתפייס לאחר שבועות מספר. "נראה שלסוכן הפרסום של דיאנה אולו אמצעי הפרסומה", הסבירה העתונות ההוליוודית. . . . **הסרט האוסטרי** הראשון, שהצגתו הותרה בארץ, הוא הסרט הצרפתי מוצרט הנצח, על חיי מוצרט. נראה שאחרי היתר זה תרכך הצנזורה את עמדתה גם לגבי הצגת סרטים גרמניים.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **מלחמה ושלום** (אופיר, תליאביב; ציון, ירושלים) — גישה צבעונית ומבריקה אך בלתי מהוקצעת, ליצירתו הגדולה של טולסטוי. תמונות קרב המוניות חורגות מדרך הרגיל. הנרי פונדה, אודרי הפבורן.

● **כופר נפש** (אסתר, תליאביב) — גלן פורד אינו מתחשב ברגשות האב שלו כשבנו נחטף, מחזירו אליו בעזרת שיקולים הגיוניים קרים. תסריט בינוני, גלן פורד מצוין.

● **ג'רבו** (רוז, ירושלים) — חיפזה המקסים של מריה של, על רקע חיי פריואי מגעיל, מועתק בדיקנות מיצירתו של אמיל זולא.

● **הנורד** (עזר, תליאביב) — תודמנות אחרונה לראות יצירה הודית ססנונית, כי- חודש החמישי להצגתה. ראג קאפור וגרגיס מופיעים בטרנזיקומדיה מוסיקלית ודרמטית, עם הדיבה מוסר השכל, רעיונות סוציאליים ובדיחות טובות.

● **יפחית הכפר** (מגדלור, תליאביב) סוסיה לורן חושפת את רגליה המגורבות, מעוררת מרד של משלמי המיסים. קומדיה משעשעת בה לומד ויטוריו דה-סיקה פרק כהלכות נאפוליון.

לכבוד יום העצמאות קישט בנק לאומי לישראל את בני- יינו בפינת רחובות ארלוזור- רוב-דינגוף, תל-אביב (ברא- שית מסלול מצעד צה"ל) בתצוגת ענק מיוחדת. המז- כירה את הפסוק התנייכי "ויד אחת מחזקת בשלח...".

הזמנה

זוגות העומדים להנשא, נוער מתבגר!

הנכם מוזמנים לבקר בתחנה לייצור לפני הנשואין לשם קבלת הדרכה ועצה בכל הבעיות הקשו- רות בהקמת המשפחה (וכן בשאלות ש"בינו לבניה"). צוות מומחים מתנדבים: פסיכולוגים, פסיכיא- טרים, רופאים ועורכי-דין עומ- דים לשרות התחנה.

על המעוניינים לפנות לבית- הבריאות שטראוס, רחוב בלפור 14, חדר מס' 8 — בכל יום שלישי בין השעות 8—6 בערב.

העצות ללא תשלום. סודיות מוחלטת.

קח אתך את המצלמה עונת הטיולים הגיעה. עוד מעט והטבע יקשט את הנוף בהדר פרוי. יהיו יופי זה שמור לך בתמונה בעזרת המצ- למה. אותה יחד עם הדרכה תקבל אצל

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלון 30

שערוריות הכסף יענה את הגול

בצילצולי מטבעות, בקנוניות חצופות, ב' מישחקים מכורים, בשוחד ובמירמה התקר' בו השבוע מישחקי ליגה א' בכדורגל ל' סיומם. על ארבעה מיגרשים שונים נפגשו שמונה קבוצות, למלא תפקידים שהזכירו יותר שחקני תיאטרון במחזות מבויימים היטב, מאשר שחקני ספורט בתחרות של כושר גופני.

עלילת המחזה התפתחה על רקע של עיי' וחת התפיסה של כבוד ספורטיבי, בליגה ה' לאומית נפתחו שני מקומות חדשים לשתי הקבוצות הראשונות בליגה א', שיבטיחו להן יותר פרסטיג' ותוספת ענקית בהכנסות. נוסף על כך ניתן סיכוי לקבוצה ה' שלישית בליגה א' להתמודד עם האחרונה בליגה הלאומית — מכבי יפו — ולזכות אף היא בעליה לליגה הלאומית באם תנצח. כמו סוסים מדורבנים הרצים אל מול קר' הסיום, והרוו במשך עונה שלמה ארבע קבוצות, זו בצד זו, בהפרשים קטנים ומעצ' בנים. הארבע, לפי סדר השבוע והאחרון: הפועל כפר-סבא, (28 נקודות), הפועל חדרה (27), מכבי רחובות והפועל ירושלים (26).

מה שבטוח בטוח. כאשר השמיע ה' שופט את השריקה להתולת המירוץ בשבת האחרונה, כבר הספיקו בעלי ארבעת הסר' סים לעשות הכל כדי להבטיח נצחון מראש. בתחרות הראשונה, התייצבה מול הפועל כפר-סבא במגרשה, קבוצתו הנחשלת של הפועל נהריה. למנהיגת ליגה א' לא היה ממילא חשש של הפסד. אולם מנהליה לא היו מוכנים להסתפק הפעם בשתי הנקודות של נצחון. הם היו מעוניינים לשפר ככל האפשר גם את מאזן השרשים שלזכות קבוצתם, העשוי להכריע במקרה שקבוצה אחרת תזכה גם היא במספר נקודות שווה. התוצאה: 0:12 לטובת כפר-סבא.

"הלו, כאן המרגל..." בין הצופים ישב גם מרגל האויב: נציג מכבי רחובות. קבוצה זו צריכה היתה להתמודד עם קב' צת האחות שלה מאותה מושבה, מכבי שפריים. תוצאות המישחק הנוכחי מראש, בגבולות 0:4. אולם גם לכוסים של זה רחובותיים היה חשוב לא רק הנצחון, אלא גם יחס שערים גבוה, למרות שיחס שערי' הם היה ממילא טוב ביותר בליגה ובחלי ניתן לעירער. אולם, על מנת שלא להס' ריו בביום, ללא צורך, שלחה הקבוצה את מרגלה לכפר-סבא, שיוזיע לה מדי פעם כיצד מתנהגת המתחרה הכפר-סבאית. הוסי' הסלפון בין כפר-סבא לרחובות זימ' וזמ' בלי הפסק. "חמשאפס!" הודיע המרגל לאיש הקשר שישב במשרד מכבי-אש ב' רחובות. המקשר העביר מיד את ההודעה לדיויד שי, שעמד על קו המגרש וצעק: "חברה, להכניס!" והחברה — בשתי הקב' צות שעל המיגרש — הכניסו לאותו שער. הודה לאחר מכן משה ("מוסי") ליטבק, מאמן ושחקן מכבי רחובות, בגלוי: "תח' לה דובר שנכניס לשעריים ארבעה שערים. אבל כששמענו שבכפר-סבא הולך קרקס, אז עשינו גם אצלנו קרקס. רבע שעה לפני הסיום הודיעו לנו שהתוצאה בכפר-סבא היא 12:0. חשבנו לפי זה שעד הסוף יהיו בטח 20 גולים. אז הכנסנו לשעריים 11."

גשם נדבות. הקנוניה השלישית גר' קמה על מיגרש אימקא בירושלים שם נפ' גש בית-יר' ירושלים עם הפועל חדרה. ל' בית-יר' לא היה מה להפסיד. יהיו התוצאות אשר יהיו, הם ישארו בליגה א' לעומת זאת, אילו היתה בית-יר' מנצחת, היתה גר' ולת שתי נקודות מהפועל חדרה. במקרה זה, היתה חדרה יורדת מתחת להפועל ירו' שלים, ומאבדת כמעט את סיכוייה.

זאת לא יכלו הביתרים להרשות. כי אילו עלתה הפועל ירושלים לליגה הלאומית, ה' תה מושכת למשחקיה את כל צופי ירוש' לים, ומלדלת את יציעי בית-יר' ואת קר' פתה. על כן פחדה בית-יר' ירושלים לנצח. להפועל ירושלים לא היה חלק במישחק על המיגרש. אולם היא היתה פעילה מאד סביבו. היא ריכזה כמה אלפי אוהדים מן העיר ומישובי הסביבה, שיעודו דחקא את בית-יר'. כאשר התברר כי אפשר להביא את הסוס הבית-ירי לאכוס אף לא להכריחו ל' אכול, החל הקהל הירושלמי צועק "בו!" לאנשי בית-יר'. אך לשוא. עם בית-יר' היה מגוי וגמור להפסיד.

לאחר מכן וליריביה המושבעים לא נותר אלא לנסות ולסופץ את המישחק. מצעקות "בו!" עברו לחטיפת הכוור מהמיגרש וסי' לוקו בין היציעים. בסך הכל נעלמו ארבעה פדורים. אך תמיד גמצא כדור חדש.

לבסוף, את אשר לא עשה ההמון, עשה הממון. אפילו בחלומותיו החרודים ביותר לא היה לוי אשכול חולם על כסף היורד מהשמים כגשם. אך 5000 צופים בירושלים חזו במבול המוור של מטבעות ישראליות טובות ניתכות על ארבע פיגות המיגרש. כמו בני ישראל שהסתערו על המן, התנפ' לו גודרים גודרים מילדי ירושלים על כסף הכיס שנפל מהשמיים כגשם נדבות. מול יריב כזה, נכנע הספורט. המישחק הופסק. התוצאה בכל-זאת: 1:3 לזכות הפועל חדרה, ובירור גורל המישחק.

בעזרת השם. המערכה הרביעית של הקומדיה המזוהה התנהלה על מיגרש ה' פועל ברחובות. הגיבורות: הפועל ירושלים, שקיחתה להביס את הפועל רחובות ולחזק את מעמדה בצמרת. לא חסר גם כאן רוקס' המזימות החיוני לכל מחזה. תפקיד זה מיל' אה כמעט בהצלחה בית-יר' ירושלים.

כפי שהתברר במערכה הקודמת, לא ה' תה בית-יר' ירושלים מעוניינת שהפועל ירו' שלים תנצח. על כן הבטיחו נציגיה תגמול מתאים לשניים משחקי הפועל רחובות, אם יעלה ברליהם למנוע נצחון הקבוצה היר' שלמית. כאן התנהל מאבק מציאותי.

אלא שהבמאי העליון התערב ברגע 86' והרץ השמאלי של הפועל ירושלים הצליח להשחיל את השער היחיד ולזכות את קב' צתו בשתי נקודות, לדאבון לב הבית-ירי.

זה ספורט, זה? כשנגמר הסיבוב ה' מרובע, שקנוניותיו לא השתקפו בשום עתון או גילוי דעת, היה זה רק הצילצול האחרון לפני הרמת המסך של המערכה ה' אחרונה: סיום מישחקי ליגה א'.

הסכם המנהלים

ליגה ג' לא יכולה להשתתף לליגה א' ברמת מישחקיה. אולם בקנוניותיה אין לה מה ללמוד מהקבוצות המעולות יותר. לה' פך. היא יכולה ללמד אותן כמה שיעורים. בליגה ג', מחוץ למרכז, צעדה בראש סקציית הכדורגל נס'ציונה, עם 30 נקודות, כשאחריה מכבי ירושלים, עם 28 נקודות. אולם בעוד שנס'ציונה סיימה את משחקיה, נותרו לקבוצה הירושלמית עוד שני משח' קים, העשויים לזכותה בארבע נקודות ובי' מישחקימבחן לעליה לליגה ב'.

שני המישחקים שנותרו למכבי ירושלים היו נגד בית-יר' רמלה ובית-יר' לוד, הידועות כיריבות מסוכנות ומתחרות לצמרת. מכבי ירושלים רצתה למנוע מעצמה הפתעות בלתי-נעימות. ארבעה ימים לפני עריכת ה' מישחק נגד בית-יר' רמלה, הופיע ברמלה נציגה של מכבי ירושלים, ניהל שיחה ארו' כה עם מנהל קבוצת רמלה, קרמר. התר' צאה: קרמר הודיע לשחקני קבוצתו כי לא ישחקו בשבת נגד ירושלים.

רוצים לשחק. השחקנים לא היו מרו' צים, חששו כי נעשה הסדר מאחורי גבם. הם רטנו והשמועה הגיעה עד נס'ציונה. בערב שבת הגיעו לרמלה עסקני קבוצת נס'ציונה, התקשרו עם שחקני בית-יר' רמלה, הופתעו לשמוע כי השחקנים — בניגוד ל' הודעת המנהל — רוצים בכל זאת להופיע נגד מכבי ירושלים.

אנשי נס'ציונה מצאו פתרון לכל: הם הבטיחו תחבורה, נעלים, מדי כדורגל ובמ' קום כרטיסי-ליגה יעצו לשחקנים להציג ב' פני השופט תעודות זהות בעלותם למיגרש. וכך, מבלי שאיש ידע על כך, התארגנה הקבוצה להופעה. למחרת בבוקר, לתדהמתם של עסקני מכבי ירושלים, הופיעו 11 אנשי בית-יר' רמלה להתמודדות שבוטלה על-ידי קרמר.

"פלוס! פלוס!" אולם לפני שעלו על המגרש, פנו אנשי בית-יר' רמלה לנס'ציונים בדרישה לתשלום 10 לירות עבור המשחק. אחרת לא יעלו לשחק. אנשי נס'ציונה סירבו לשלם. להם לא היה איכפת שהמשחק לא יתקיים לאחר שהשחקנים מרמלה כבר גר' או על המגרש. במקרה זה היתה השעוריה מתגלית בצורתה הגועלית ביותר. לבסוף עלו הבית-ירי למגרש כשרק שלושה משח' קני הקבוצה הראשונה שלהם בהרכב. הם הפסידו למכבי ירושלים 8:0.

בתום המשחק עלו הרמלאים על המכו' נית בצעקות: "פלוס! פלוס!" (כסף בערביית). רצו לקחת את הנעלים והתלבושות כערבון. בנס יצאו אנשי נס'ציונה שלמים מכל ה' ענין לאחר שהמניו את הרמלאים לארוחה. לאחר כל זאת הגישו אנשי נס'ציונה ער' עור על חקיות המישחק. שלא כבשערוריות קודמות, ישא הערעור על משחק זה אופי מיוחד. שכן היתה זו הפעם הראשונה בה התגלתה הקנוניה לפני המישחק. התרחשה לעיניהם של עדים ואנשי חוק שהובאו במ' יוחד למקום.

ל' טולסאו
מלחמה
ושלום
רומאן
גדול
גניז
צורה
2 ל'
במקום 3200

מלחמה
ושלום
פוסט
ציור
ת.א. רח' אלנבי 56
טל. 66081

ללא על
ספה

המילוי
הטוב ביותר

מילוי רולקס מתאים לכל עט אחר

שירים לסמפניה

כשהסתיימו מחיאות הכפיים הסוערות ב-
אולם קרן, היה ברור כי נוספה יצירה חד-
שה ורצינית לרפרטואר המוסיקה הישראלית.
אתה יחד נוספה משוררת צעירה.

סיכסוך על אי בודד

סמכור תיאטרלי, אשר היה נטוש בין הנהלות התיאטרון הקאמרי וזו ירה על הסתיים השבוע בצנחנו של התיאטרון המוסיקאלי שהעלה על במתו של הקומדיה הלא-מוסיקאלית הצרפתית שלשה על אי בודד, של אנדרה רוסאן, ג'ורג' וואל מסר את המחזה לחרונג כבד לפני שנתיים ולפני זמן קצר נודע לו, במקרה, כי גם הקאמרי יסגר את המחזה לאחד ממתרמיו. לאחר ששא ומתן ממושך יותר הקאמרי על הצגת המחזה, הון בהומור חריף במיוחד על היתסים שבנו לבניה, בביצועם הישראלי של יוסף גולנר, משה נחן ושרה רוזנבלום. . . . **מחזה מוסיקאלי ישראלי** חדש הומן על-ידי ח'לם, אצל המחזאי אהרון מגד. את המוסיקה למחזה העתיב יחבר גארי ברתיני ואילו את התיאטרון בו יוצג טרם הוחלט עדיין. מחזה מוסיקאלי אחר, הנמצא בהכנות להצגה, הוא האולפן של יורם מסמור ויוחנן וראי, שגם הוא הומן על-ידי ח'לם. . . . **ככורה** הוצג הומן על-ידי ח'לם, אצל המחזאי **ישראלית** צפורה לטוים העונה הנוכחית, או לפתחת העונה הבאה, בתיאטרון הקאמרי. הבכאי הצעיר יו קדר פסקו לאחד הנוגה בהכנותו של רחוב המדרגות, רומן מקורי מאת יהודית הנדל, שהופיע בהצגת ספרות פועלים. . . . **קומדיה צריפתית** עליונה תוצג בקאמרי בבימויו של גרשון פלוטסק. גיבורה של הקומדיה מדוים, מאת מרסל פניול, הפך לדמות זמנית בצרפת ובדיחותיו הכושמות מעל במת המחזה הפכו לבדיחות המסופרות ביותר. מחבר המחזה, פניול, התפרסם לפני כמה שנים בישראל לאחר שהשחקנית זיה הררית סרבה להשתתף במחזהו 'יהודה איש קריות' אחרי שהשחקר לה כי הוא גרוש תיאורים אנטישמיים. . . . **נימוקים פוליטיים** הניעו את הנהלת הפסטיבאל האמנותי הבינלאומי בפאריס לאסור את הצגתו של יומנה של אנה פרנק, בטענה שהצגתו עלולה לגרום להסערת רגשות אנטי גרמניים. ההחלטה נבעה מבקשת המפקד בילהלם של הבימה ושל הלהקה האמריקאית המציגה את היום, להופיע בהצגתו גם בפאריס. הנהלת הבימה לא החליטה עדיין לקבל את ההצעה להציג את יומנה של אנה פרנק מחוץ למסגרת הפסטיבאל. . . . **מחזאות ישראלית**, המבוססים ברובם על נסימותים עתיקות, מוצגים עתה ברחבי הארץ על-ידי להקתה של ירדנה

1.72

העמוד 1022

יותר חומר

וּפְרִט וְקֶסֶט

החומר היעיל ביותר נגד
זבובים. יתושים ומקקים

סוף פרט וקס 1007 ב

אות הצטיינות
בעד סיב הסוצר

● מבחר הבדים לעונת הקיץ אפשר להשיג בחנות בראון את בילר ברחוב נחלת בנימין 43 (טלפון 4005). בדים מתוצרת הארץ ומתוצרת חוץ. מן האיכות המשובחת ביותר, ובכל הצבעים. אצל בראון את בילר מחזירים גומים ושרות אדיב.

● הדוגמות המוצגות עתה ב-
איטליה וצרפת נמצאות כבר
בחנות האלגנטית ויקטור ברי-
חוב בן-יהודה 6 (ליד מוגרבי).
כן הובאו על-ידי ויקטור מ-
ביקרו האחרון בצרפת ואיטל-
יה. בין השאר: חולצות קי-
ציות, מכנסי דקרון מיוחדים
לסונה.

● האשה האלגנטית הנועלת את נעלי עדין, מושכת את תשומת לב הגברים. נעלי הסלון עדין, ברחוב אלנבי 92, נותנת את הגמישות לגוף ומאפשרת הליכה קלה ונעימה. דוגמאות חדשות בשלל צבעים, גם לגבר וגם לאשה, בסלון עדין.

הערות-שוליים

ביקורו של האמרשילד, מוסרת העיתונות, הסתים ללא תוצאות מצי- שיות...

... מה הפלא? הרי איננו מחלק מענקים.

★ ★ ★

„סולל בונה“ המקנה להפעיל בקרוב את מפעל הפלדה שלו, דורש לאסור ייצוא גרוטאות...

... אם תתקבל הדרישה, היא עשויה לפגוע בראש ובי- ראשונה בכמה שליחים לעתיד.

★ ★ ★

את הנאום שלא נאם בבית סוקולוב, פירסם מנהל משרד הבטחון שמעון פרס למחרת ב„דבר“...

... אין הוא, כנראה, שונא פרס-ומת.

★ ★ ★

עם פתיחת השביתה ב„אתא“ הכריז אלמוגי: „פתחנו במערכה, ולא ניסוג ממנה!“

... סוף סוף, „אתא“ איננה עוזה!

העולם הבא בעריכת ילי ילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים הפשתתפים כעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 גילגול ישראליות. הזוכה השבוע הוא ד. ערן, תל-אביב.

גימטריה

לאחר שהנימטריות פרו ורגו, ועמנונים יהודיים מצאו רסו לכל עניין ומאורע בצירופי אותיות, נמאס מעניין המגורר הזה על המשורר יהודה לייב גורדון. יום אחד, כשהחלים לשים את כל בולמוס הגימטריה על קלס, עמד יל"ג ופירסם רשימה קצרה באחד העתונים בנוסח זה: דוק ותמצא, כי בגימטריה ננות שוה תעניג. זאם לא יעלה יפה, עשה פעמים ויצא ל-” שלום לוי, ירושלים

הצעות שהלוואי ולא הצעתיו

„שטויות! להיפך! נשמח מאד אם תביאו את הילדים אתכם!“

★ ★ ★

„תזכור — אם יש משהו, לא חשוב מה, שבו אני יכול לעזור לך — אתה יכול לפנות אלי בכל רגע. אל תהסס. אני באמת רוצה שתפנה אלי בו ברגע, אפילו אם זה יהיה באמצע הלילה — לא איכפת לי.“

★ ★ ★

בסדר, רינה. בשבת אני קם השכם בבוקר ומקדיש את כל היום לצביעת הכסאות.“

★ ★ ★

„לא לא, עיזבו. זה באמת לא חשוב. אני כבר אשלם את החשבון. זה בסדר.“

★ ★ ★

„בסדר, אני אעלה לחקן את האנטנה על הגג. שאתה רק תחזיק טוב את הסולם, אתה שומע?“

★ ★ ★

„מה דעתך על החתיכה המשגעת הזאת? תגיד, תגיד, אל תתבייש. לפי הצורה שלה, היא ממילא לא מבינה אף מילה עברית.“

★ ★ ★

„לא, אם תחזיק ככה את הריבה לא תקלע לעולם במטרה. תן, אני אראה לך איך צריך לקלוע.“

ד. ערן, תל-אביב

טעות לעולם צודקת

אנית המשא „ירקון“ שעגנה בתל-ביב. (הארץ)

ע. סמרגון, צה-ל

מיס, מיס בסרגון.

נבחרתה של צרפת ונחרת לוסכמי-בורג. (חדשות הספורט)

מרדכי דן, תל-אביב

שהרימה את האף.

דודנו של ראש ממשלת ירדן התמנה שגריר ישראל בקהיר. (שידור קול ישראל בערבית)

מרדכי גולדברג, ראשון-לציון

תוכנית כבקשתן לשגרירים בערבית.

הסתערות הפועלים הכללית. (דבר)

שמואל יניב, ירושלים

צריך לדעת לווסתער.

על נשים

בעבר היו אומרים:

אשת חיל מי ימצא.

וכיום פוסמת גברים:

אשת ליל מי ימצא.

★ ★ ★

בנות-חוזה דומות הינן

למעשידי-אמן:

לראות היטב את מלוא חינוך

אפשר רק ממרחק קטן.

שולמית שחורי, ירושלים

צברינו חמודים ועוקצנים

נבהלה דלית ואמרה: „אינני רוצה לנסוע לגן-החיות. אני רוצה להישאר בגן הזה.“

קיבוץ גדות

★ ★ ★

ילד למד את כל האלף-בית לבדו, התפארה אמו דבורה. „לא נכון“, אמר גילוי, „למדתי לבדי גם גימל“.

קבוצת גבים

★ ★ ★

שעת הגשם האחרון, אמר אייל בן השלוש: „עכשיו אי אפשר להתגלגל על הדשא מפני שהוא רטוב. צריך להגיד לירון שיגב אותה, ואז יהיה אף שר להתגלגל עליו.“

קבוצת גבים

ורי בן הארבע, בנו של זוג ה-זמרים אילקה ואביבה, ראה את רופא השיניים מרים את אביו על כיסא המרפאה.

„מה זה, אבא?“ אמר. „הולכים לעשות לך גריו?“

הוריו אילקה ואביבה, אפקה

★ ★ ★

כא בחן את ידיעותיו של אבנר, לכן השבע וחצי, בתנייד. בין השאר שאל: „מי היתה אמו של ישמעאל?“ השיב אבנר: „שכחתי איך קוראים ל- מחליפה של שרה.“

קיבוץ חפציבה

★ ★ ★

דלית הוזמנה לבקר בגן-החיות. „תראי סם“, הסבירו לה, „אריה ודובים וכל מיני חיות פרא.“

„מצפצף עליך!“ אמיר בן-יוסף (2). קריית חיים

„תמחק את החיוך המסמשי הזה!“ חיים מלחה (3 וחצי). יפו

כזבים לילקוט

זהירות בדרכים

כשנהיה שמוליק מזכיר חוץ, הוא קיבל מכונית ונהג לטוס בה נמוך מאד. פעם, למשל, יצא בשבוע וחצי מטבריה ובחצי שמונה כבר היה בחיפה.

באחת מהנסיעות האלה תפס אותו טרפיק כשהוא נוסע 140 בירידה מ-פוריה. התעניין השוטר לדעת, מאיזה מוסד הוא ברח שהוא מעז לנסוע ב-מהירות כזאת בירידה כל כך מסוכנת. „אני אגיד לך“, ענה שמוליק. „זהו כביש מסוכן מאד. כמה שאגמור אותו יותר מהר — יותר בטוח.“

★ ★ ★

איך עושים כסף

כשבובמה הקצר עזב את הקיבוץ, הוא החליט שהגיע הזמן לעשות כסף. הלך

והפסיד. אחרי תום האבל, הלך אל מוש שעליו שמע אומרים כי הוא עושה מאות פונטים בהגרלות. ענה מוש: „פשוט כששאל את מוש איך הוא מצליח ל-הרויח בהגרלות, ענה מוש: „פשוט מאד. כל חודש אני מחליט לא לקנות 100 איגרות, וכבר הרווחתי 100 פונט. ואם מצבי רע מאד באותו חודש, אני מחליט לא לקנות 500 איגרות.“

★ ★ ★

אופי

כשהחליטו בהכשרה שמפסיקים לעשן מפני שחבל על הבריאות ועל הכסף, הפסיקו כולם לעשן את הסיגריות ש-להם, חוץ מיענקלה, שלא הפסיק לעשן אפילו את הסיגריות שלו. בסוף קראו אותו לבירור במזכירות והתחילו להסיף לו מוטר על זה שהוא לא יכול להפסיק לעשן ושאלו לו אופי. התרגז יענקלה וענה: „לי? לי דקא יש אופי — אני לא אעשה מה שכולם עושים!“